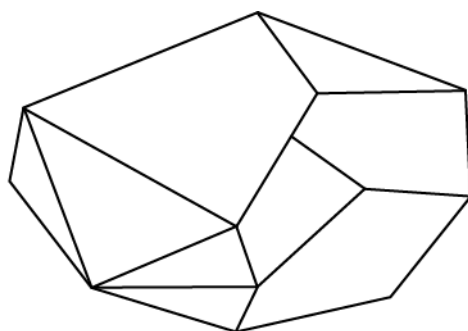

Programma van Toetsing en Afsluiting – Candea College Duiven

CANDEA
COLLEGE

Opleiding: vwo

Cohort: 2026-2029

Schooljaar: 2026-2027

Beste examenkandidaten (en ouder(s)/verzorger(s)),

Je bent gestart in de bovenbouw en daarmee met het examentraject. Vanaf dit jaar maak je niet alleen toetsen die meetellen voor de overgang naar het volgende leerjaar, maar start ook het schoolexamen. Alle schoolexamencijfers samen, vormen een groot deel van jouw examenresultaat. Het is dus een belangrijke fase!

Daarbij hoort ook een officieel document: Het Programma van Toetsing en Afsluiting. Vanaf nu noemen we dat het PTA. In het PTA staat voor alle vakken beschreven wat er deze jaren getoetst wordt, wanneer dat is, hoe dat gedaan wordt en welke regels daarbij gelden. Het PTA is een officieel document, waarvan het belangrijk is dat je het kent en weet te vinden. Bij het PTA hoort het examenreglement en de regeling schoolexamen. In deze twee belangrijke wettelijk verplichte documenten staan de afspraken en regels waar iedereen (leerlingen, ouders, docenten en school) zich aan moeten houden.

Het goed bijhouden van je behaalde resultaten is ook belangrijk voor de periode waarin je een enkele examentoets mag herkansen. Jij bent als kandidaat degene die kiest welke vakken je wilt gaan herkansen. De mentor en docent wil je daarbij natuurlijk best adviseren, maar jij bent degene die hiervoor verantwoordelijk is. Alle regels rond inhalen en herkansen staan ook in het PTA.

Als er na het lezen van dit PTA toch nog vragen zijn dan kun je die stellen aan je mentor, of aan de examensecretaris van jouw afdeling:

VMBO B/K: mevrouw Pijfers

MAVO: de heer Derksen

HAVO: mevrouw Beijen

VWO: mevrouw Duk

Tot slot: je diploma zegt natuurlijk iets over je schoolresultaten. Maar minstens zo belangrijk als dat wát je leert, is hóe je dat leert en dat je de schouders eronder zet. Met jouw maximale inzet, halen we samen met het docententeam, het maximale uit jouw talenten!

Mede namens het docententeam en de schoolleiding, heel veel succes gewenst bij het examentraject en graag tot bij de diploma-uitreiking!

Dhr. R.T.H. (Ruud) van de Hoef
conrector

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Examenreglement.....	4
3. Toetsregeling.....	4
3.1 Afnames.....	4
3.2 Regels tijdens toetsen	4
3.3 Praktische opdrachten.....	5
3.4 Aangepaste toetsing.....	5
3.4.1 Computergebruik bij aangepaste toetsen	5
4. Herkansingsregeling.....	6
5. Regeling absentie bij toetsen.....	7
6. Vorm en beheer examendossier.....	9
6.1 Overgangsdossier en PTA	9
6.2 Inzage voortgang overgangsdossier en examendossier	9
6.3 Totstandkoming schoolexamencijfers.....	9
7. Instromen in vwo-5.....	10
7.1 Overgangsnormen vwo-4 naar vwo-5.....	10
7.2 Afspraken bij bijzondere situaties.....	10
8. Toelichting extra vak en verhoogd of versneld examen doen.....	10
8.1 Examen doen in een extra vak.....	10
8.2 Versneld examen doen	10
9. Combinatiecijfer en profielwerkstuk	11
9.1 Combinatiecijfer.....	11
9.2 CKV	11
9.3 Maatschappijleer en profielwerkstuk	11
10. Overzichten centrale toetsmomenten.....	12
10.1 Overzicht toetsen per toetsweek	12
10.2 Overzicht geplande toetsen op centrale toetsmomenten	13
11. PTA's per vak.....	13
12. PTA's en herkansingsregeling Q-vakken	13
13. Overgangsdossiers	13
Bijlage 1 PTA's per vak voor vwo cohort 2026-2029	14
Bijlage 2 PTA's en herkansingsregeling Q-vakken voor schooljaar 2026-2027.....	26

1. Inleiding

Dit document bevat alle regelgeving en informatie met betrekking tot het programma van toetsing en afsluiting (PTA) voor vwo-leerlingen in cohort 2026-2029. In alle gevallen waarin het PTA niet voorziet, wordt door het bevoegd gezag beslist. Deze laat zich voor de opleiding vwo vertegenwoordigen door de Dhr. L. Peters - teamleider vwo en mevr. D. Duk - examensecretaris vwo en toetscoördinator vwo. Indien er gedurende de looptijd van dit PTA personele wisselingen zijn blijft de vertegenwoordiging liggen bij bovengenoemde rollen in de organisatie.

2. Examenreglement

Op het Candea College is het examenreglement van Stichting Quadraam van kracht. Dit examenreglement is te vinden op de website van de school: [Documentatie | Candea College](#)

3. Toetsregeling

3.1 Afnames

Schriftelijke en mondelinge toetsen worden afgenomen in de les, tijdens het centrale toetsmoment of tijdens de toetsweken. Het moment van toetsing en de wijze van toetsing is terug te vinden in het vak-PTA en waar nodig via de gepubliceerde toetsroosters. Deze overzichten zijn ook opgenomen in hoofdstuk 10.

Voor centrale toetsmomenten (al dan niet geroosterd in Zermelo) wordt aan het begin van het schooljaar via SOM het toetsrooster gepubliceerd, wijzigingen gedurende het schooljaar blijven voorbehouden. Ondanks dat het uitgangspunt is om centrale toetsen op het ingeroosterde toetsmoment te plannen, is het mogelijk dat toetsen op andere dagen van de week afgenomen zullen worden. In dat geval wordt dit tijdig gecommuniceerd door de toetscoördinator en/of vakdocent.

Het rooster voor de toetsweken wordt minimaal een week voor de betreffende toetsweek gepubliceerd via SOM.

3.2 Regels tijdens toetsen

Bij alle toetsen gelden de volgende regels:

- De huisregels blijven gelden
- Geen ondoorzichtig etui, geen mobiel, geen horloge, geen jas, geen tas, geen etenswaar, etc.
- Spieken en het bij zich hebben van mobieltjes en geluids- en datadragers wordt als fraude aangemerkt (zie examenreglement).
- Hulpmiddelen (rekenmachine – schrijfgerei – woordenboeken – atlas – Binas – opgeladen laptop en oortjes voor afname via WOOTS) moeten zelf worden meegenomen en worden niet onderling uitgeleend gedurende de toets.
- Bij schriftelijke toetsen heb je 15 minuten na aanvang van de toets geen toegang meer tot het toetslokaal (dus ongeoorloofd afwezig)
- Bij kijk- en luistertoetsen is er geen toegang meer als de toets is gestart (dus ongeoorloofd afwezig).
- Bij mondelinge toetsen en presentaties is er geen toegang meer na het aanvangstijdstip (dus ongeoorloofd afwezig).
- Bij toetsen tot en met 60 minuten blijft elke leerling de volledige tijd in het toetslokaal. Bij toetsen langer dan 60 minuten **kan** de surveillant na 60 minuten om de 15 minuten de leerlingen die klaar zijn, toestemming geven om het lokaal geruisloos te verlaten.

3.3 Praktische opdrachten

Behalve schriftelijke toetsen kunnen vakken ook onderdelen afsluiten door middel van praktische opdrachten (PO). Waar mogelijk zijn randvoorwaarden in het vakspecifieke PTA opgenomen. Daar waar het PTA niet voorziet in randvoorwaarden, zal de docent deze voor aanvang van de PO op SOM publiceren en mondeling toelichten.

Indien een PO na de door de vakdocent opgegeven deadline wordt ingeleverd, wordt dit behandeld als een ongeoorloofd gemiste toets (zie hoofdstuk 5 Regeling absentie bij toetsen).

Technische mankementen (bijv. defecte printers) gelden niet als excuus voor het te laat inleveren.

LET OP: Het gebruik van ChatGPT en andere generatieve AI-programma's is niet toegestaan bij het maken van opdrachten die meetellen voor het PTA of overgangsdossier. Uitzondering hierop zijn opdrachten waarbij expliciet door de docent vermeld wordt dat het gebruik wel toegestaan is.

3.4 Aangepaste toetsing

Wanneer een leerling recht meent te hebben op aanpassingen bij toetsing, dan kan een leerling dat, via de mentor, kenbaar maken bij het ondersteuningsteam. Het ondersteuningsteam bekijkt of een aanpassing inderdaad noodzakelijk is en zo ja, welke vervolgstappen er gezet moeten worden om de aanpassingen mogelijk te maken. Afhankelijk van de aard van de aanpassingen kan er om een deskundigenverklaring gevraagd worden. De definitieve invulling van de aanpassingen ligt bij school.

3.4.1 Computergebruik bij aangepaste toetsen

Wanneer een leerling bij aangepaste toetsing een computer mag gebruiken, dan zijn (afhankelijk van de toegekende aanpassingen) hoogstens toegestane programma's: een pdf-reader, voorleessoftware en een tekstverwerker (met of zonder spellingscontrole).

Voor de overige bepalingen rondom computergebruik bij aangepaste toetsing verwijzen we naar artikel 17a van het examenreglement.

4. Herkansingsregeling

Alle leerlingen krijgen in vwo-4 de beschikking over **één** herkansing per periode. Deze herkansingen mogen leerlingen inzetten naar eigen goeddunken. De volgende voorwaarden gelden hierbij:

- De herkansingsregeling geldt alleen voor herkansbare toetsen. In het vak-PTA en het vak overgangsdossier is van elke toets aangegeven of deze herkansbaar is of niet.
- Het gewicht van deze herkansingstoets is hetzelfde als de reguliere toets.
- Het hoogste cijfer telt.
- De herkansingstoetsen worden afgenomen op vaste momenten, die zijn opgenomen in het centraal toetsrooster.
- Tijdens een herkansingsmoment kan slechts één herkansing van een toets uit de voorgaande periode worden gedaan. Hierop gelden de volgende uitzonderingen:
 - Na toetsweek 1 in vwo-4 is inschrijving voor twee herkansingen mogelijk.
 - Toetsen uit periode 4 van vwo-4 zijn nooit herkansbaar!
- Deelname aan een herkansingstoets kost altijd een herkansingsmogelijkheid.
- Een toets wordt aan een leerling dus slechts tweemaal aangeboden.

Als er onbedoelde effecten optreden kan het bevoegd gezag van bovenstaande regels afwijken.

Voor vakken die via Q-vakken gevolgd worden, geldt een aparte herkansingsregeling. Deze is als bijlage aan dit document toegevoegd.

Voor vakken met alleen een schoolexamen gelden voor de afzonderlijke onderdelen dezelfde herkansingsregels als voor vakken die ook een centraal examen kennen. Om die reden is het niet mogelijk om voor een vak met alleen een schoolexamen een herexamen voor het gehele vak te doen. Daar waar een leerling reparatie van één of meer onderdelen van dit vak nodig heeft, kan dat bereikt worden door gebruik te maken van de hierboven beschreven herkansingsmogelijkheden.

5. Regeling absentie bij toetsen

Een leerling die een toets mist door geoorloofde absentie, mag deze toets inhalen. In vwo-4 is er vier keer per jaar een inhaalmoment waarop alle hiervoor beschreven gemiste toetsen ingehaald worden. Een leerling die niet op deze momenten wil wachten, mag een herkansing benutten om de toets eerder in te halen. Deze leerling kan dan tijdens de herkansing geen andere toets herkansen. Tijdens het officiële inhaalmoment kan de leerling eventueel de vervroegd ingehaalde toets herkansen.

NB de leerling kan op dat moment géén andere toets meer herkansen. De keuze voor de herkansing is beperkt tot de specifieke toets die eerder werd ingehaald.

5.1 Absentie melden

Ouders melden absentie bij een toets altijd vooraf of uiterlijk op de dag van de toets voor aanvang van de toets via SOM (reguliere absentie in SOM!). Indien een leerling ziek naar huis gaat, dan mag deze ziekmelding ook gedaan zijn door een medewerker van school. Leerlingen van 18 jaar of ouder mogen zelf de absentie in SOM melden. Afhankelijk van het soort toets dat gemist wordt, moet er ook een vervolgmelding komen, zie paragraaf 5.2 t/m 5.5.

Wordt de absentie **niet** gemeld zoals in paragraaf 5.1 t/m 5.5 is beschreven, dan geldt de absentie als ongeoorloofd, zie paragraaf 5.6.

Als een leerling ziek of absent is voor een langere periode of tijdens de toetsweek, dan moet dit zo snel mogelijk gemeld worden bij de toetscoördinator. Er worden dan verdere afspraken gemaakt, in overleg met de coördinator leerlingzaken.

NB Voor rijlessen, theorie-examens of andere vormen van tussentijdse toetsen en lessen bij het CBR wordt geen verlof gegeven. Alleen voor het praktijkexamen bij het CBR wordt wel verlof gegeven, omdat dit examen door het CBR wordt ingepland.

5.2 Absentie bij schriftelijke toetsen

Daarnaast meldt de **leerling** uiterlijk 5 dagen na de toets via mail bij de toetscoördinator via cctoetsenhv@candea.nl dat deze een toets/meerdere toetsen heeft gemist. De leerling mag deze mail ook door ouders laten sturen. Vermeld in de mail:

- Naam van de leerling;
- Opleiding en leerjaar;
- Het vak;
- Datum van de gemiste toets;
- Het toetsnummer van de gemiste toets;
- Of het een PTA-toets betreft;
- De reden van verhindering/afwezigheid.

5.3 Absentie bij kijk-/luistertoetsen

Bij het missen van een kijk-/luistertoets moet in de eerste plaats een melding gedaan worden zoals beschreven in paragraaf 5.2.

Daarnaast meldt de **leerling** voor aanvang van de toets via mail bij de vakdocent dat deze een kijk-/luistertoets zal missen. De leerling mag deze mail ook door ouders laten sturen. De leerling maakt zo snel mogelijk na de toets een afspraak met de vakdocent om de kijk-/luistertoets in te halen.

5.4 Absentie bij mondelingen toetsen en presentaties

Bij het missen van een mondelinge toets of presentatie moet in de eerste plaats een melding gedaan worden zoals beschreven in paragraaf 5.2.

Daarnaast meldt de **leerling** voor aanvang van de toets via mail bij de vakdocent dat deze een mondelinge toets of presentatie zal missen. De leerling mag deze mail ook door ouders laten sturen. De leerling maakt zo snel mogelijk na de toets een nieuwe afspraak met de vakdocent om de mondelinge toets of presentatie in te halen.

Als het een mondelinge toets of presentatie met een groep betreft, dan gaat bij afwezigheid van één of meer leerlingen deze mondelinge toets of presentatie voor de overige groepsleden gewoon door op het oorspronkelijk afgesproken tijdstip.

5.5 Absentie en deadlines PO

Als een leerling absent is voorafgaand aan een deadline voor een PO en door de absentie de deadline niet kan halen, dan moet de **leerling** zo spoedig mogelijk of uiterlijk 1 dag voor de deadline, contact opnemen met de vakdocent **en** de toetscoördinator via de mail, zoals beschreven in paragraaf 5.2. De leerling hoort zo spoedig mogelijk of en zo ja welke aanpassingen er voor het inleveren gemaakt worden.

5.6 Ongeoorloofde absentie

Mist een leerling een toets zonder geldige reden, dan wordt dit gezien als een onregelmatigheid en dan treedt artikel 5 uit het examenreglement in werking.

De tekst hieronder komt uit examenreglement artikel 5 lid 3:

De maatregelen die de directeur al dan niet in combinatie kan nemen zijn:

- a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;*
- b. het ontfeggen van deelname of verdere deelname aan één of meer zittingen van het schoolexamen of het centraal examen;*
- c. het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;*
- d. het bepalen dat diploma en cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.*

Voor toetsen die geen onderdeel zijn van het schoolexamen (PTA) in vwo-4 hanteren we dezelfde maatregelen.

6. Vorm en beheer examendossier

6.1 Overgangsdossier en PTA

In vwo-4 heeft ieder vak een overgangsdossier (OD) met uitzondering van het vak CKV. CKV heeft alleen een PTA. LO en tekenen beginnen al in vwo-4 met het PTA en hebben behalve een OD ook een PTA.

Het OD bevat alle toetsen en andere onderdelen die meetellen in vwo-4. Het geheel van deze cijfers komt op 100% en bepaalt het cijfer waarmee vwo-4 afgesloten wordt.

Uitzondering hierop is het vak CKV, dat in vwo-4 wordt afgesloten.

Het PTA bevat alle cijfers die deel uitmaken van het schoolexamencijfer. Het PTA begint voor de vakken LO en tekenen in vwo-4 en gaat verder in vwo-5 en vwo-6. In vwo-6 zijn alle toetsen onderdeel van het PTA, in vwo-4 en vwo-5 niet. In het OD staat aangegeven of een toets wel of niet onderdeel uitmaakt van het PTA. Het gewicht van een toets kan in het OD anders zijn dan in het PTA. In het OD staan beide gewichten aangegeven.

De overgangsdossiers per vak voor vwo-4 worden bij aanvang van het schooljaar 26-27 via SOM gepubliceerd.

6.2 Inzage voortgang overgangsdossier en examendossier

Via Somtoday kunnen leerlingen en ouders de behaalde resultaten zien:

- In vwo-4 zijn de resultaten in het OD te zien via 'voortgangsdossier'.
- In vwo-4, vwo-5 en vwo-6 zijn de resultaten in het PTA te zien via 'Examendossier'.

6.3 Totstandkoming schoolexamencijfers

In ieder vak-PTA is onderaan het vak-PTA aangegeven hoe het uiteindelijke schoolexamencijfer tot stand komt uit de afzonderlijke beoordelingen.

7. Instromen in vwo-5

7.1 Overgangsnormen vwo-4 naar vwo-5

Voor de overgang van vwo-4 naar vwo-5 worden de overgangsnormen toegepast zoals vermeld op candea.nl. Deze overgangsnormen worden toegepast op de resultaten uit de overgangsdossiers. Indien een vak alleen een PTA heeft in vwo-4 omdat het volledig wordt afgesloten, wordt het afgesloten PTA-resultaat meegenomen in het vaststellen van de overgang.

Bij doublure vwo-4: bij de vakken met alleen een schoolexamen kan het bevoegd gezag bij uitzondering beslissen dat het resultaat mag blijven staan.

7.2 Afspraken bij bijzondere situaties

Hieronder verstaan we leerlingen die in de loop van het (vóór)examenjaar in een situatie terechtkomen waarin niet alle toetsen conform de planning zijn gemaakt.

Voorbeeld:

- Een leerling stroomt in van een andere school waarvan het PTA niet (helemaal) overeenkomt met het PTA van het Candea College.

In alle gevallen wordt er maatwerk toegepast. Dat maatwerk kent meerdere gezichten:

- Er wordt onderzocht welke toetsresultaten zonder meer overgenomen kunnen worden.
- Er wordt onderzocht welke toetsen ingehaald moeten worden en wanneer om op tijd een compleet PTA te krijgen.
- Er wordt onderzocht welke toetsresultaten herbeoordeeld kunnen worden volgens het PTA van het cohort waarin de leerling geplaatst wordt.
- Meestal is er dus sprake van een 'maatwerk-PTA', waarbij de inhoud gewaarborgd is, maar de planning kan afwijken van het reguliere PTA. Indien noodzakelijk neemt de examensecretaris contact op met de inspectie.

8. Toelichting extra vak en verhoogd of versneld examen doen

8.1 Examen doen in een extra vak

Vwo-leerlingen kunnen op het Candea College een extra examenvak volgen. Het extra vak vergroot de kans van slagen voor leerlingen. Bovendien kan het volgen van een extra vak voordelig zijn bij de toelating tot een vervolgstudie en geeft het meer keuzemogelijkheden. Het is niet mogelijk te zakken door het extra vak.

Een leerling kan ervoor kiezen geen examen te doen in dit extra vak. Hij laat het extra vak dan vallen. Dit kan pas nadat de overgang naar vwo-6 is behaald volgens de overgangsnormen, inclusief het extra vak. Vervolgens is er verplicht een bedenktijdperiode en overleg met de mentor, de vakdocent, de decaan en de ouders/verzorgers. Een leerling die overweegt het extra vak te laten vallen, kan zich melden bij de coördinator leerlingzaken.

Indien in de loop van vwo-5 blijkt dat het extra vak in de weg staat voor het succesvol afronden van de vwo-loopbaan dan kan door de coördinator leerlingzaken en de rapportvergadering (alle vakdocenten van de betreffende leerling) besloten worden dat een leerling eerder met het extra vak mag stoppen.

8.2 Versneld examen doen

Vwo-leerlingen kunnen er op het Candea College voor kiezen om versneld examen te doen in één of meerdere vakken. In dit geval wordt in vwo-5 al examen gedaan voor het betreffende vak. De leerling

doorloopt zelfstandig het aangepaste PTA voor het vak, naast het reguliere programma voor het betreffende vak in vwo-5. De vakdocent treedt hierbij op als begeleider en verstrekt informatie, maar de verantwoordelijkheid voor het volgen van het programma en het maken van de toetsen ligt bij de leerling.

NB. Indien een leerling doubleert in vwo-5 of vwo-6 komt het resultaat van eventueel versnelde vakken te vervallen en moeten alle onderdelen van het gedoubleerde jaar overnieuw gedaan worden.

9. Combinatiecijfer en profielwerkstuk

9.1 Combinatiecijfer

Het combinatiecijfer op vwo bestaat uit het profielwerkstuk (PWS), CKV en maatschappijleer.

Voor alle drie de onderdelen geldt dat het cijfer per onderdeel niet lager mag zijn dan een 4.

De cijfers van deze drie onderdelen van het combinatiecijfer worden eerst ieder afzonderlijk afgerond op hele cijfers en daarna gemiddeld. Het afgeronde gemiddelde is het combinatiecijfer, dat telt als eindcijfer voor het examen.

Voor leerlingen die geen CKV hebben (gymnasium) bestaat het combinatiecijfer uit twee onderdelen.

9.2 CKV

CKV wordt als vak in vwo-4 aangeboden en afgerond via een vak-PTA.

9.3 Maatschappijleer en profielwerkstuk

Maatschappijleer wordt als vak in vwo-5 aangeboden en afgerond via een vak-PTA.

Het profielwerkstuk wordt in vwo-5 gemaakt en afgerond.

10. Overzichten centrale toetsmomenten

10.1 Overzicht toetsen per toetsweek

VAK V4	TW1	TW2	TW3	TW4
AK	T2 60(H)	T4-60(H)	T6-60(H)	T8-60
BE	T1-45(H)	T2-45(H)	T3-45(H)	T6-45
BI	T1-90(H)	T2-90(H)	T3-90(H)	T4-90
CKV	inhaal P1	inhaal P2	inhaal P3	inhaal P4 +Mondeling
DU	T1-60(H)	T3-60(H)	T5-60	T8-90
EC	T1-60(H)	T2-90(H)	T3-60(H)	T5-90
EN	T1-60(H) leesv	T2-60 lit-boek	T3-60(H) schrijfv	T6-60 leesv
FA	T2-45(H) leesv T3-45(H)	T5-45(H) leesv T6-45(H)	T8-45(H) leesv T9-45	T12-60
GS	T1-60(H)	T2-90(H)	T4-90(H)	T6-90
LTC	T1-60(H)	T3-60(H)	T4-60(H)	T6-60
NA	T2-60(H)	---	T4-60(H)	T5-60
NE	T1-90(H) leesv	---	T3-60(H) leesv	T4-60 leesv T6-45
OO	---	---	120(MAA)??	
SK	T2-60(H)	T3-60(H)	T4-60(H)	T6-90
TE	T6-240-Prakt	T8-240-Prakt	T10-240-Prakt	
	T1-60(H)	T2-60(H)	T3-90(H)	T4-90
WiAC	T2-60(H)	T3-60(H)	T4-75(H)	T9-90
WiB	T2-75(H)	T3-75(H) WiB OLY 120	T4-75(H)	T7-90
MONDELINGEN				ckv

10.2 Overzicht geplande toetsen op centrale toetsmomenten

WEEK	VWO 4
37	
38	
39	
40	WISB T1 60
41	SCHK T1 45
42	CAN
43	VAKANTIE
44	
45 TW wo- vr	Toetsweek
46 TW ma- di	Toetsweek
47	
48	Herkansingen P1
49	DUTL T2 60
50	Inhaalmoment P1
51	
52 53	VAKANTIE
1	
2 TW wo- vr	Toetsweek
3 TW ma- di	Toetsweek

4	Inhaalmoment P2
5	Herkansingen P2
6	VAKANTIE
7	
8	
9	
10	
11	
12	Toetsweek
13	
14	Inhaalmoment P3
15	
16	Herkansingen P3
17/18	VAKANTIE
19	
20	
21	
22	DUTL T6 60 min
23	
24	
25	
26 TW	Toetsweek
27 TW	Toetsweek Inhaal dag na TW4

11. PTA's per vak

In Bijlage 1 staan alle vak-PTA's die door leerlingen in cohort 24-27 worden afgesloten.

12. PTA's en herkansingsregeling Q-vakken

In Bijlage 2 zijn alle vak-PTA's en de herkansingsregeling van Q-vakken opgenomen.

N.B. De herkansingen voor vakken die gevolgd worden via Q-vakken staan los van de herkansingsregeling van Candea College genoemd in hoofdstuk 4.

13. Overgangsdossiers

In het document "V4 Overgangsdossiers en PTA schooljaar 2026-2027" staan alle overgangsdossiers inclusief het PTA van ckv. Dit document staat op SOM.

Dit zijn alle documenten die van belang zijn voor de overgang van V4 naar V5.

Bijlage 1 PTA's per vak voor vwo cohort 2026-2029

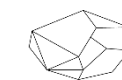
Cohort 2026-2029

Vak: CKV

Leerjaar: 4

Opleiding: VWO

22-06-2026

CANDEA
COLLEGE

Aangeleverd door: Dr		Moment	Toetsvorm	Beoordelingsvorm	Lengte	Centraal	Herkansing	Weging in PTA	Grond van de toets		
Toetscode	Toetsomschrijving	P.. TW. MND	m,s,p	Cijfer Vink o(m)vg	min	J/N	J/N	%	Verplicht SE	CE en SE	Keuze bevoegd gezag
T1	Themaboek 'De Droom' Thema-opdrachten van Afd. I en II Domein A: Verkennen Domein B: Verbreden	P 1	S	C	P1	N	N	4	X		
T2	C 1; Cultuurbezoek 'Vakantievlog' Domein A: Verkennen Domein B: Verbreden Domein C: Verdiepen	P 1	S	C	P1	N	N	8	X		

T3	Eindopdracht van Afdeling III Domein C: Verdiepen	P 1	S	C	P1	N	N	8	X		
T4	Evaluatie en Kunstdossier Domein D: Verbinden	P 1	S	C	P1	N	N	2	X		
T5	Poëzie-project Theorie-opdrachten Domein A: Verkennen	P 2	S	C	P2	N	N	4	X		
T6	C 3; Cultuurbezoek Domein A: Verkennen c Domein B: Verbreden c Domein C: Verdiepen	P 2	S	C	P2	N	N	8	X		
T7	Poëzie-presentatie Domein D: Verbinden	P 2	S	C	P2	N	N	8	X		
T8	Evaluatie en Kunstdossier Domein D: Verbinden	P 2	S	C	P2	N	N	2	X		
T9	Eigen Thema (Po) Groep samenstellen, onderzoek opzetten en uitwerken. Onderzoeksvraag + deelvragen opstellen. Domein A: Verkennen Domein B: Verbreden Domein C: Verdiepen Domein D: Verbinden	P 3	S	C	P3	N	N	18	X		

T10	C 3; Cultuurbezoek Domein A: Verkennen Domein B: Verbreden Domein C: Verdiepen	P 3	S	C	P3	N	N	8	X		
T11	(Onderzoeksrapport inleveren in Som en schriftelijk) Presentatie van het onderzoek Domein D: Verbinden	P 3	S	C	P3	N	N	6	X		
T12	Evaluatie van Po Domein D: Verbinden	P 3	S	C	P3	N	N	2	X		
T13	Themaboek 'Oost-West' Thema-opdrachten van Afd. I en II Domein A: Verkennen Domein B: Verbreden Domein C: Verdiepen	P 4	S	C	P4	N	N	4	X		
T14	C 4; Cultuurbezoek Domein A: Verkennen Domein B: Verbreden Domein C: Verdiepen	P 4	S	C	P4	N	N	8	X		
T15	Eindopdracht van Afdeling III Domein D: Verbinden	P 4	S	C	P4	N	N	8	X		
T16	Eindgesprek/evaluatie Domein D: Verbinden	P 4	S	C	P4	N	N	2	X		

PTA cohort 2026-2029

Vak: Lichamelijke opvoeding

Leerjaar: 4, 5 en 6

Opleiding: vwo

Aan-geleverd door: Bert Krooshof KRH		Leerjaar	Moment	Toetsvorm	Beoordelingsvorm	Lengte	Centraal	Herkansing	Weging	Grond van de toets	Verplicht SE	CE en SE	Keuze bevoegd gezag
Toetscode	Toetsomschrijving - Nummer examenonderdeel - Inhoud van het onderdeel incl. (sub)domein of deeltaak		P/ TW/ MND	m,s, p	Cijfer Vink o(m)v g	min	J/N	J/N	%				
TE	Startcijfer (indien van toepassing) – Toelichting onder de tabel		-	-	-	-	-	-	0				
Alle toetsen in combinatie met domein A vaardigheden													
T1	Domein B Bewegen Softbal	4	1/3	P1/P 4	Beginner/Basis/Gevoorderd/Expert	-	N	N	0	X			
T2	Domein B Bewegen Hockey	4	4	P1/P 4	Beginner/Basis/Gevo	-	N	N	0	x			

					rderd/ Expert							
T3	Domein B Bewegen Badminton	4	4	P2/P 3	Beginn er/Basi s/Gevo rderd/ Expert	-	N	N	0	X		
T4	Domein B Bewegen Rugby	4	4	P1/P 4	Beginn er/Basi s/Gevo rderd/ Expert	-	N	N	0	X		
T5	Domein B Bewegen Volleybal	4	4	P2/P 3	Beginn er/Basi s/Gevo rderd/ Expert	-	N	N	0	X		
T6	Domein B Bewegen Keuzeactiviteit 1	4	4	P1/P 2/P3/ P4	Voldaa n/niet voldaa n	-	N	N	0	X		
T7	Domein B Bewegen Keuzeactiviteit 2	4	4	P1/P 2/P3/ P4	Voldaa n/niet voldaa n	-	N	N	0	X		
T8	Domein D bewegen en gezondheid theorieopdracht gekoppeld aan de shuttle run test	4	4	P2/P 3	Voldaa n/niet	-	N	N	0	X		

					voldaa n							
T9	Domein C Bewegen regelen Vorbereiden van een les	5	P1/P 2/P3	p	Voldaa n/Niet voldaa n		n	n	0	x		
T10	Domein C Bewegen regelen Het geven van een les	5	P1/P 2/P3	p	Voldaa n/Niet voldaa n		n	n	0	x		
T11	Domein C Bewegen regelen De reflectie van een les	5	P1/P 2/P3	p	Voldaa n/Niet voldaa n		n	n	0	x		
T12	Domein E Bewegen en samenleving Domein B Bewegen <u>Sportorientatie</u>	6	P1/P 2	p			n	n	0	x		
T13	Eindvink Deze komt op het diploma wanneer T1 t/m T12 zijn afgerond	6	P3		O/V/G		n	n	100			x
Het totale gewicht van het PTA is 100%. Het SE-cijfer komt tot stand door de behaalde cijfers voor verschillende onderdelen met het aangegeven gewicht te vermenigvuldigen, op te tellen en te delen door 100.												

Het startcijfer wordt gebruikt voor leerlingen die niet via de reguliere weg van V5 naar V6 komen. Het startcijfer dient ter vervanging van de VWO-5 onderdelen uit dit PTA. Indien een vak geen PTA-onderdelen in VWO-5 kent, is het startcijfer niet van toepassing.

Hieronder wordt toegelicht hoe het startcijfer is opgebouwd en of een leerling hiaten moet wegwerken. Het gaat om het volgende scenario:

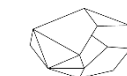
- Een leerling doubleert VWO-6 en heeft schoolexamentoetsen afgelegd in het cohort 25-28:

Wanneer een leerling met een andere aanlooproute instroomt in VWO-6 is er maatwerk van toepassing en beslist het bevoegd gezag wat er nodig is om tot een volledig startcijfer te komen.

<u>Instroom bij doublure VWO-5</u>		
Startcijfer onderdeel	Weging in het startcijfer (TE)	Cijfer wordt gebaseerd op
T1 t/m T8	0	Eindvink OD V4 26-27

<u>Instroom bij VWO-5, komende vanuit havo-5</u>		
Startcijfer onderdeel	Weging in het startcijfer (TE)	Cijfer wordt gebaseerd op
T1 t/m T8	0	Eindvink havo-5 cohort 25-27

<u>Instroom bij doublure VWO-6</u>		
Startcijfer onderdeel	Weging in het startcijfer (TE)	Cijfer wordt gebaseerd op
T1 t/m T11	0	Eindvink OD V5 27-28

Aan-geleverd door:	Dr.	Leerjaar	Moment	Toetsvorm	Beoordelingsvorm	Lengte	Centraal	Herkansing	Weging	Grond van de toets		
Toetscode	Toetsomschrijving		P/ TW/ MND	m,s, p	Cijfer Vink o(m)v g	min	J/N	J/N	%	Verplicht SE	CE en SE	Keuze bevoegd gezag
TE1	Startcijfer bij instroom in V5 – Toelichting onder de tabel	5	-	-	-	-	-	-	24			
TE2	Startcijfer bij instroom in V6 – Toelichting onder de tabel	6	-	-	-	-	-	-	52			
T1	DOMEIN A1-2, C DOMEIN A1-2, C Kunstboek; Blok 1 – Oudheid, Blok 2 – Middeleeuwen; Oudheid, Prehistorie, Grieken, Romeinen, van ver – oude beschavingen *Blz. 6 t/m 24 Middeleeuwen, Byzantijnse Kunst, Romaans, Gotiek, Middeleeuwen, van ver – Alhambra <i>*Blz. 26 t/m 44 (examendeel havo)</i>	4	Tw 1	T	C	60	J	J	6	X	X	
T2	DOMEIN A1-2, C	4	Tw 2	T	C	60	J	J	6	X	X	

	Kunstboek; Blok 3 – Renaissance; Renaissance – revolutie, renaissance, maniérisme, barok, rococo, néoclassicisme, van ver – wit goud: porselein <i>*Blz. 46 t/m 72 (examendeel havo)</i>											
T3	DOMEIN A1-2, C Kunstboek; Blok 4 – Negentiende eeuw; Negentiende eeuw, romantiek (escapisme), realisme, arts and crafts / jugendstil, impressionisme, postimpressionisme, van ver – japanse prenten <i>*Blz. 74 t/m 103 (examendeel vwo)</i>	4	Tw 3	T	C	90	J	J	6	X	X	
T4	DOMEIN A1-2, C Kunstboek; Blok 5 – Modernisme; Modernisme, expressionisme, kubisme, futurisme, constructivisme, de stijl, bauhaus, functionalistische architectuur, art deco, dadaïsme, surrealisme, socialistisch realisme en nationaal socialisme, van ver – modernisme en niet westerse kunst. <i>*Blz. 105 t/m 142; (examendeel vwo)</i>	4	Tw 4	T	C	90		J	6	X	X	
T5	Thematisch praktische opdracht: Impressionisme DOMEIN B, C	5	Per1	P	C			N	5	X	X	
T6	Praktijkmiddag 1 ^e période Eindwerk DOMEIN B, C	5	Tw1	P	C	240	J	N	2	X	X	
T7	Toegepaste opdracht: Folder DOMEIN A2, C	5	Per2	P	C			N	5	X	X	
T8	Praktijkmiddag 2 ^e période Eindwerk DOMEIN A2, C	5	Tw2	P	C	240	J	N	2	X	X	
T9	Thematisch praktische opdracht: Dagboek	5	Per3	P	C			N	5	X		

	DOMEIN A2, C											
T10	Praktijkmiddag 3 ^e période Eindwerk DOMEIN A2, C	5	Tw3	P	C	240	J	N	2	X	X	
T11	Thematisch praktische opdracht : Examendeel - foto DOMEIN A2, C	5	Per4	P	C			N	5	X	X	
T12	Praktijkmiddag 4 ^e période Eindwerk DOMEIN A2, C	5	Per4	P	C	240	J	N	2	X	X	
T13	Praktische opdracht: Portret naar aanleiding van de barokschilders en klassieke opbouw door gebruik van grondering en Claire-obscuur DOMEIN A2, B, C	6	Per1	P	C			N	8	X	X	
T14	Praktijkmiddag eindwerk 1 ^e Eindwerk DOMEIN A2, B, C	6	Tw1	P	C	240	J	N	2	X		
T15	Kunstboek; Blok 6 – Postmodernisme; <i>Postmodernisme, postmodernistisch denken, abstract expressionisme, cobra, popart, hyperrealisme, opart, minimalisme, conceptkunst, happening, performance, bodyart, environments, landart, arte povera, kinetische kunst, lichtkunst, graffiti, streetart, neo-expressionisme, architectuur, toegepaste kunst, fotografie, videokunst</i> <i>*Blz. 144 t/m 197 (examendeel vwo)</i> DOMEIN A1-2, C	6	Tw1	T	C	90	J	J	10	X	X	
T16	Praktische opdracht: Thematisch examendeel DOMEIN A2, B, C	6	Per2	P	C			N	8	X	X	
T17	Praktijkmiddag periode 2 ^e Eindwerk DOMEIN A2, B, C	6	Tw2	P	C	240	J	N	2	X	X	
T18	Kunstboek Blok 7 – Hedendaagse kunst; <i>hedendaags, Ai Weiwei, Damian Hirst, Grayson Perry, Anish Kapoor, Marlene</i>	6	Tw3	T	C	90	J	J	10	X	X	

	<i>Dumas, Atelier van Lieshout (AVL), Takashi Murakami, assemble</i> <i>*Blz. 202 t/m 218 (examendeel vwo)</i> DOMEIN A1-2, C											
T19	DAGDEEL Praktijk 4 klokuur CPE	6	Tw3	P	C	240	N	N	---	X	X	
T 20	DOMEIN A2, C Po Rome; een al in V5 gemaakte presentatie en onderzoek, of een PO over een kunstenaar geplaatst in zijn/haar eigen tijd in relatie tot (minimaal) een andere kunstenaar.	6	Per 2	T	C	---	N	N	8	X	X	
Het totale gewicht van het PTA is 100%. Het SE-cijfer komt tot stand door de behaalde cijfers voor verschillende onderdelen met het aangegeven gewicht te vermenigvuldigen, op te tellen en te delen door 100.												

Het startcijfer wordt gebruikt voor leerlingen die niet via de reguliere weg van V5 naar V6 komen. Het startcijfer dient ter vervanging van de VWO-5 onderdelen uit dit PTA. Indien een vak geen PTA-onderdelen in VWO-5 kent, is het startcijfer niet van toepassing.

Hieronder wordt toegelicht hoe het startcijfer is opgebouwd en of een leerling hiaten moet wegwerken. Het gaat om het volgende scenario:

- Een leerling doubleert VWO-5 en heeft schoolexamentoetsen afgelegd in het cohort 25-28;
- Een leerling stroomt in uit HAVO-5 en heeft eindexamen tekenen afgerond in cohort 26-28;
- Een leerling stroomt in uit HAVO-5 en heeft geen eindexamen tekenen gedaan;
- Een leerling doubleert VWO-6 en heeft schoolexamentoetsen afgelegd in het cohort 25-28:

Wanneer een leerling met een andere aanlooproute instroomt in VWO-5 is er maatwerk van toepassing en beslist het bevoegd gezag wat er nodig is om tot een volledig startcijfer te komen.

Instroom bij doublure VWO-5		
Startcijfer onderdeel	Weging in het startcijfer	Cijfer wordt gebaseerd op
T1 DOMEIN A1-2, C	6	T1 uit cohort 25-28
T2 DOMEIN A1-2, C	6	T2 uit cohort 25-28
T3 DOMEIN A1-2, C	6	T3 uit cohort 25-28
T4 DOMEIN A1-2, C	6	T4 uit cohort 25-28

Instroom bij VWO-5, komende van havo 5 met tekenen als eindexamenvak		
Startcijfer onderdeel	Weging in het startcijfer	Cijfer wordt gebaseerd op een
T1 = inhaaltoets	6	inhaaltoets
T2 DOMEIN A1-2, C	6	T2 uit cohort 26-28 havo
T3 DOMEIN A1-2, C	6	T3 uit cohort 26-28 havo
T4 DOMEIN A1-2, C	6	T4 uit cohort 26-28 havo

Instroom bij VWO-5, komende van havo 5 zonder tekenen		
Startcijfer onderdeel	Weging in het startcijfer	Cijfer wordt gebaseerd op
T1 DOMEIN A1-2, C	6	inhaaltoets
T2 DOMEIN A1-2, C	6	inhaaltoets
T3 DOMEIN A1-2, C	6	inhaaltoets
T4 DOMEIN A1-2, C	6	inhaaltoets

Instroom bij doublure VWO-6		
Startcijfer onderdeel	Weging in het startcijfer	Cijfer wordt gebaseerd op
T01 DOMEIN A1-2, C	6	T01 uit cohort 25-28
T02 DOMEIN A1-2, C	6	T02 uit cohort 25-28
T03 DOMEIN A1-2, C	6	T03 uit cohort 25-28
T04 DOMEIN A1-2, C	6	T04 uit cohort 25-28
T05 DOMEIN A1-2, C	5	T05 uit cohort 25-28
T06 DOMEIN A1-2, C	2	T06 uit cohort 25-28
T07 DOMEIN A1-2, C	5	T07 uit cohort 25-28
T08 DOMEIN A1-2, C	2	T08 uit cohort 25-28
T09 DOMEIN A1-2, C	5	T09 uit cohort 25-28
T10 DOMEIN A1-2, C	2	T10 uit cohort 25-28
T11 DOMEIN A1-2, C	5	T11 uit cohort 25-28
T12 DOMEIN A1-2, C	2	T12 uit cohort 25-28

Bijlage 2 PTA's en herkansingsregeling Q-vakken voor schooljaar 2026-2027

HERKANSINGSREGELING PARCOURSEN Q-VAKKEN 2026-2027

**Document Herkansingsregeling parcoursen
26-27**

<i>Auteur</i>	Afdeling M&O
<i>Eigenaar</i>	CvB
<i>Beheerder</i>	Secretariaat CvB
<i>Status</i>	Datum
<i>Ontmoeting</i>	--
<i>GMR</i>	15.09.2026
<i>CvB</i>	22.09.2026

DEFINITIEF versie 1.0

Inleiding

De parcoursen van de Q-vakken worden gevolgd door leerlingen die zijn ingeschreven bij verschillende Quadraamscholen (scholen van inschrijving). Deze scholen kennen elk een eigen herkansingsregeling en afspraken met betrekking tot doubleren. Deze regelingen en afspraken verschillen onderling in meer of mindere mate van elkaar.

De parcoursen worden door de Q-vakken ingericht en uitgevoerd conform de Regeling Doelmatig en Doeltreffend Onderwijs Quadraam, d.d. 22 januari 2022 waarin is vastgelegd dat de directeur van **de ontvangende school** eindverantwoordelijk is voor de kwaliteit van het onderwijs en de afname van het examen van het Parcours dat aan deze school is toegewezen. In het Overzicht koppeling vakken Q-vakken aan scholen d.d. 10-07-2023 is vastgelegd welk parcours aan welke Quadraamschool is gekoppeld.

Om eenduidigheid te creëren voor alle leerlingen die via de Q-vakken een parcours doen, is deze herkansingsregeling opgesteld. Deze komt voor de Q-vakkenleerlingen bovenop de herkansingsregeling van de school van inschrijving.

Bij het opstellen van de herkansingsregeling Q-vakken zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- I. Binnen Q-vakken worden de parcoursen modulair opgebouwd en getoetst. Elke module wordt met een toets afgesloten.
- II. De herkansingsregeling Q-vakken is in overeenstemming met het Examenreglement Quadraam, artikel 12. Herkansing en herexamen (zie bijlage 1)
- III. De herkansingsregeling komt bovenop de regeling van de eigen school en betekent dus een extra herkansing voor een leerling die een Q-vakkenparcours volgt.
- IV. Deze regeling betreft alleen de toetsen van het schoolexamen

Begrippen

Parcours:	Modulair opgebouwd examenvak verzorgd door de Q-vakken
Toets:	Schriftelijke of mondelinge toets, een praktische opdracht en/of handelingsdeel. Schriftelijke en mondelinge toetsen, evenals praktische opdrachten worden met een cijfer beoordeeld. Handelingsdelen moeten naar behoren zijn voor de afsluiting van het schoolexamen.
Schoolexamen:	De onderdelen van het examen, waarvoor de school de opgaven produceert en het eindcijfer bepaalt. In het parcours-PTA staat vermeld welke toetsen van het Q-highparcours onderdeel zijn van het schoolexamen.
Centraal Examen:	De examens die landelijk worden afgelegd en centraal worden bepaald.
Inhaaltoets:	Het alsnog deelnemen aan een onderdeel/-delen van het schoolexamen, omdat niet deelgenomen is aan de oorspronkelijke toets.
Herkansing:	Het opnieuw deelnemen aan een onderdeel/-delen van het schoolexamen.

Bepalingen m.b.t. herkansingen

- 1.1 Een leerling die deelneemt aan een Q-vakken-parcours heeft per volledig parcours voor zowel de havo als het vwo recht op één herkansing per leerjaar. Indien een kandidaat geen gebruik maakt van de herkansing in een leerjaar, dan vervalt het recht op deze herkansing na het afsluiten van het desbetreffende schooljaar. Voor versnellers geldt ook één herkansing per schooljaar.
- 1.2 Een toets kan worden herkanst ongeacht het hiervoor behaalde cijfer.
- 1.3 Het hoogste cijfer, behaald bij de oorspronkelijke toets en de herkansing, geldt als definitief cijfer voor die toets.
- 1.4 Inhaaltoetsen vinden gelijktijdig plaats met herkansingen. De leerlingen worden op tijd, minimaal één week voor de afname, op de hoogte gebracht van de afnamemomenten.
- 1.5 De herkansingen vinden na elk blok plaats. De leerlingen worden op tijd, minimaal één week voor de afname, op de hoogte gebracht van de afnamemomenten.
- 1.6 In het PTA staat aangegeven welke onderdelen/toetsen/praktische opdrachten herkanst kunnen worden.
- 1.7 De herkansing (mondeling of schriftelijk) heeft dezelfde vorm of, als dat niet mogelijk is, een vergelijkbare vorm met gelijke eisen als de oorspronkelijke toets.
- 1.8 Indien een leerling aan het einde van het schooljaar, na blok 4 (voor examenleerlingen na blok 3) nog een herkansing heeft, mag hij die inzetten voor elke gevolgde, herkansbare module uit het desbetreffende schooljaar.
- 1.9 Leerlingen dienen zich tijdig voor de deadline in te schrijven voor de herkansing bij de organisator examens volgens de bekendgemaakte inschrijvingsprocedure. Indien de leerling zich niet heeft aangemeld voor de deadline, vervalt de mogelijkheid tot herkansing op dat moment.
- 1.10 Een leerling kan in bijzondere omstandigheden een module van een parcours nogmaals in zijn geheel volgen in een later blok dat schooljaar of in een later schooljaar. De leerling doet een verzoek daartoe bij de eindexamensecretaris van de Q-vakken. Deze beslist nadat er relevante informatie ingewonnen is of de leerling de module opnieuw mag doen. Indien de leerling de module daadwerkelijk opnieuw doet, sluit deze de module ook opnieuw af. Dit wordt niet als een herkansing gezien. Het eerder behaalde cijfer vervalt.

Bepalingen m.b.t. het verspelen van recht op herkansing

- 1.11 Een leerling die in geval van ziekte of ten gevolge van bijzondere, van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, niet kan deelnemen aan een toets, dient de reden van het verzuim schriftelijk (per mail) voorafgaand aan de toets te melden bij de organisator examens van het Q- vakkenvak. De leerling kan de toets inhalen op het herkansingsmoment. De leerling kan eventueel later de betreffende toets herkansen. Een leerling die zonder geldige reden bij een toets afwezig is, kan de toets inhalen op het moment van de herkansingen. Hij verbruikt hiermee een herkansingsmogelijkheid. Als de leerling bij het inhaalmoment niet aanwezig is (met of zonder afmelding), stelt Q-vakken hem/haar in de gelegenheid de toets alsnog af te leggen om het schooldossier voor het betreffende vak af te ronden.
- Een uitzondering hierop zijn de toetsen in blok 3 van het examenjaar. Een leerling die deze toets(en) inhaalt op het inhaal- en herkansingsmoment kan de betreffende toets(en) niet meer herkansen.
- 1.12 Bij herhaalde absentie bij een onderdeel van het schoolexamen zonder geldige reden of als de leerling zich aan enige onregelmatigheid schuldig maakt, treedt artikel 5 examenreglement Quadraam in werking. De directeur van de ontvangende school neemt ten aanzien van de onregelmatigheid een besluit op basis van artikel 5. De leerling kan tegen de door de directeur genomen beslissing in beroep gaan bij de door het Bestuur Quadraam ingestelde commissie van bezwaar en beroep (zie Examenreglement Quadraam 2024-2025).
- 1.13 Het inleveren van een praktische opdracht, een handelingsdeel of profielwerkstuk wordt beschouwd als het deelnemen aan een onderdeel van het schoolexamen. Overschrijding van het tweede inlevermoment wordt gelijkgesteld met afwezigheid bij een onderdeel van het schoolexamen. De directeur van de ontvangende school beoordeelt de geldigheid van de reden van de overschrijding en beslist over de maatregelen; artikel 5 van het eindexamenreglement is van toepassing.

Bijlage 1: Uit Examenreglement Quadraam 2025-2026

Artikel 12 Herkansing en herexamen

- 1.a. Een kandidaat die examen vwo, havo of vmbo aflegt, heeft het recht aan herkansingen voor toetsen en onderdelen van het schoolexamen deel te nemen.
- b. Een school kan bepalen dat bepaalde toetsen of onderdelen uit het schoolexamen niet kunnen worden herkanst.
- c. De school bepaalt het aantal herkansingen per leerjaar en onder welke voorwaarden deze herkansingen kunnen worden afgelegd. Dit aantal herkansingen en de betrokken voorwaarden worden vermeld in het PTA.
- d. Indien een kandidaat geen gebruik maakt van de herkansingen in een leerjaar, dan vervalt het recht op deze herkansingen na het afsluiten van het desbetreffende leerjaar.
- e. Ook een kandidaat die zonder legitieme reden afwezig is of te laat komt bij een onderdeel van het schoolexamen kan het gemiste onderdeel alsnog afleggen binnen de normale herkansingsregels van de school, mits de schoolorganisatie dit toelaat. Hij verbruikt hiermee een herkansingsmogelijkheid.
- f. In bijzondere gevallen kan de directeur extra herkansingen toekennen [zie artikel 11 van dit eindexamenreglement].

ALGEMEEN DEEL VAN HET PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING Q-VAKKEN

Document **Algemeen deel PTA Parcoursen
26-27**

<i>Auteur</i>	Afdeling M&O
<i>Eigenaar</i>	CvB
<i>Beheerder</i>	Secretariaat CvB
<i>Status</i>	Datum
<i>Ontmoeting</i>	--
<i>GMR</i>	15.09.2026
<i>CvB</i>	22.09.2026

DEFINITIEF
versie 1.0

Inhoud

Visie Q-vakken	3
Functionarissen	3
Q-vakkencoördinator	3
Parcoursenregisseur	4
Examensecretaris	4
Examencommissie	4
Parcoursen en doubleren	4
Modules	4
Dagmodules	4
Zelfstudiemodules	4
Combinatiemodules	5
Programma van toetsing en afsluiting van een parcours per cohort	5
Persoonlijk PTA	5
Onderdelen/toetsen schoolexamen	5
Beoordeling toetsen	5
Toetsperiodes schoolexamen	6
Afname toetsen/toegestane hulpmiddelen/toetsduur	6
Inleveren praktische opdrachten	6
Inhalen en herkansen van toetsen	6
SE-eindcijfer	6
Certificaten	8

VOORWOORD

De parcoursen van de Q-vakken worden gevolgd door leerlingen die zijn ingeschreven bij verschillende Quadraamscholen (scholen van inschrijving). Deze scholen kennen elk een eigen herkansingsregeling en algemeen deel van het programma van toetsing en afsluiting. Deze regelingen en afspraken verschillen onderling in meer of mindere mate van elkaar.

De parcoursen worden door de Q-vakken ingericht en uitgevoerd conform de Regeling Doelmatig en Doeltreffend Onderwijs Quadraam, d.d. 22 januari 2022 waarin is vastgelegd dat de directeur van de ontvangende school eindverantwoordelijk is voor de kwaliteit van het onderwijs en de afname van het examen van het Parcours dat aan deze school is toegewezen. In het Overzicht koppeling vakken Q-vakken aan scholen d.d. 10-07-2023 is vastgelegd welk parcours aan welke Quadraamschool is gekoppeld. Voor je ligt het reglement van het algemeen Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) van HAVO, VWO en VMBO-T van de Q-vakken. In dit reglement staan o.a. de schoolspecifieke regels die te maken hebben met het schoolexamen van de Q-vakken. Dit algemeen PTA is een aanvulling op het examenreglement van de Scholengroep Quadraam. Dit examenreglement wordt vastgesteld door het bevoegd gezag.

In dit algemeen PTA wordt hier en daar verwezen naar andere stukken. Het gaat hier om de volgende stukken:

- Examenreglement van het Quadraam (vastgesteld: sept 2024)
- Procedure bij onregelmatigheid Q-vakken (vastgesteld: april 2024)
- Herkansingsregeling parcoursen Q-vakken (vastgesteld: sept 2024)
- Versneld examen en versneld afsluiten bij de Q-vakken (vastgesteld: april 2024)
- Proces begeleiding profielwerkstukken (concept: april 2024)

Ieder parcours heeft ook een eigen PTA. Dit PTA is geldig voor een geheel cohort. Alle PTA's en bovengenoemde stukken kun je vinden op pagina Weten en Regelen Q-vakken van Quadraam. Mocht iets niet duidelijk zijn, wend je dan in eerste instantie tot de Q-vakkencoördinator van je school. De Q-vakkencoördinator kan bij onduidelijkheden contact opnemen met de Parcoursenregisseur van de Q-vakken.

Algemeen

Visie Q-vakken

Bij de Q-vakken ligt de regie bij de leerling. Dat wil zeggen dat je als leerling zelf verantwoordelijkheid neemt voor je eigen leerproces. Wij bieden je die ruimte. Zo kun je zelf bepalen welke modules je kiest en in welke volgorde en welk tempo je deelneemt aan de modules. De lesmatch is daarbij te gebruiken als een soort “menukaart”. Hierin staan alle noodzakelijke gegevens vermeld, bijvoorbeeld: wanneer een module wordt aangeboden, of de module een keuzemodule of een verplichte module is. Als leerling kun je zelf je hele parcours uitstippelen. Je moet natuurlijk aan de exameneisen voldoen, maar je kunt vaak zelf bepalen hoe je aan die eisen voldoet. Naast de verplichte modules zijn er in de parcoursen ook keuzemodules waaruit je kunt kiezen. Je kunt dus zelf bepalen op welk terrein je nog meer wilt leren en hoe je die modules wilt afsluiten. De Q-vakken biedt ook de mogelijkheid om een parcours eerder af te ronden en/of versneld examen te doen. Daar waar mogelijk bieden we maatwerk.

Lessen van de Q-vakken zijn zowel online als fysiek (op één van de scholen van het Quadraam). We verwachten een actieve houding tijdens deze lessen. Kun je niet aanwezig zijn, neem dan je verantwoordelijkheid: meld je af, bekijk zelf hoe je verder kunt met de inhoud van de module en communiceer dit met de docent. Bij filosofie kun je bijvoorbeeld op een ander tijdstip de filmpjes over het gemiste onderdeel bekijken.

Eén van onze uitgangspunten is ook: Leren is groeien. Je mag fouten maken, experimenteren en opnieuw beginnen. In ons herkansingreglement hebben we dit uitgangspunt, binnen de wettelijke kaders en de kaders van Quadraam, zoveel mogelijk uitgewerkt. De Q-vakkensite en de cijferapp van de Q-vakken stelt je in staat de regie in handen te nemen. Je kunt je aan het begin van het schooljaar of per blok inschrijven voor de door jou gekozen modules; je kunt bekijken aan welke modules je nog moet deelnemen om je parcours compleet te maken én je kunt de door jou behaalde resultaten en de feedback van docenten inzien.

Hoewel jij de regie hebt, zullen we je zoveel mogelijk ondersteunen bij het afronden van je parcours. Je Q-vakkencoördinator, de parcoursenregisseur en de examensecretaris zijn er om je vragen te beantwoorden en problemen op te lossen. Om je zo goed mogelijk van dienst te kunnen zijn, is het van belang dat jij ervoor zorgt dat je profiel in de QH-app altijd up-to-date is. **Vul dus in je profiel je 06-nummer en het juiste leerjaar in.**

Functionarissen

Verschillende functionarissen ondersteunen jou bij het succesvol afronden van je parcours. Iedereen heeft een specifieke taak.

Q-vakkencoördinator

De Q-vakkencoördinator is een medewerker van je eigen school, die jou o.a. helpt met het kiezen van de juiste modules en het plannen van je werkzaamheden. Ook kan de coördinator ervoor zorgen dat er een oplossing wordt gezocht als jouw les op school botst met die van de Q-vakken. Hij/zij onderhoudt contact met het Q-vakteam. De Q-vakkencoördinator kan jouw vragen beantwoorden of jou doorverwijzen naar iemand die er meer van weet. Soms is dat de parcoursenregisseur en soms is dat de examensecretaris.

Parcoursenregisseur

De parcoursenregisseur is verantwoordelijk voor de gehele organisatie en coördinatie van de parcoursen. Dus voor alle praktische zaken en vragen kun je bij haar terecht, bijvoorbeeld voor de organisatie van de toetsen, herkansingen en jaarplanningen. **Vragen hierover kun je mailen aan Q-vakken@quadraam.nl.**

Examensecretaris

De examensecretaris is o.a. verantwoordelijk voor het opstellen van de PTA's, verzorgt het contact met de inspectie en de scholen en zorgt ervoor dat je een akkoordverklaring ontvangt tegen de tijd dat je schoolexamen is afgerond.

Examencommissie

Er bestaan twee examencommissies.

De eerste examencommissie, benoemd door het Bestuur, waarborgt de kwaliteit van de PTA's en het schoolexamen.

De tweede examencommissie wordt bijeengeroepen als er zich een geschil tussen docent/school en leerling voordoet. De commissie wordt bijvoorbeeld bijeengeroepen als zich een onregelmatigheid heeft voorgedaan.

2. Parcoursen

De parcoursen zijn modulair opgebouwd. Dat wil zeggen dat een parcours uit meer modules bestaat die je in je eigen volgorde en tempo kunt volgen. In een module komen vaak theorie en praktijk rond een onderwerp samen. Een module beslaat 8 weken (inclusief toets of inlevermoment) en deze rond je af met een schriftelijke toets of een praktische opdracht.

Parcoursen en doubleren

Aangezien de Q-vakken geen doubleren kent, kun je, ook als je op je eigen school doubleert, het jaar erna gewoon verder gaan met het parcours van de Q-vakken.

Modules

Een module is een afgebakend leertraject van 8 weken dat bestaat uit theorie en praktijk rondom een bepaald thema of onderwerp. Een module wordt afgesloten met een praktische opdracht of een toets die meetelt voor het schoolexamen. Voor een HAVO-leerling beslaat een parcours meestal 7 modules voor een VW-leerling meestal 11. Een module beslaat 7 lesweken. In week 2, 4 en 6 zijn er fysieke bijeenkomsten op locatie. In de overige weken is er "les op afstand". Dat kan online zijn, maar soms een zelfstudie- of samenwerkingsopdracht. Die organiseer je zelf thuis, op je eigen school of op een andere locatie.

Dagmodules

Bij deze modules werk je gedurende één dag aan een thema/onderwerp. Je werkt al dan niet met andere leerlingen toe naar een eindresultaat. Je mag per parcours aan één dagmodule per schooljaar deelnemen.

Zelfstudiemodules

Enkele parcoursen kennen ook zelfstudiemodules. Na een introductie door de docent neem je zelfstandig de module met behulp van een studiewijzer en/of een syllabus door. De module wordt afgesloten met een toets of een praktische opdracht.

Combinatiemodules

Het thema van deze modules is interessant voor leerlingen uit verschillende parcoursen, bijvoorbeeld filosofie en maatschappijwetenschappen. Volg je beide parcoursen, dan telt deze module ook voor beide parcoursen. Wel sluit je de module per parcours op een andere manier af.

3. Programma van toetsing en afsluiting per parcours

Programma van toetsing en afsluiting van een parcours per cohort

Het PTA voor een parcours wordt per cohort opgesteld. In de aanhef kun je zien voor welk cohort het betreffende PTA geldt. Een HAVO-4-leerling die in 2024 met een parcours begint, valt in het cohort 24-26. Een VWO-4-leerling die in 2024 begint valt in het cohort 24-27. In het PTA kun je zien wat het gewicht van ieder afzonderlijk onderdeel is. In het PTA is de toetsvorm (mondeling/praktische opdracht/schriftelijke toets etc.) en de tijdsduur van de toets aangegeven. Ook kun je in een PTA zien of een onderdeel herkanst mag worden. Indien een module met twee toetsen wordt afgesloten (bijv. een essay en een schriftelijke toets of een mondeling en een luistertoets) vind je er naast het totaalgewicht, ook het gewicht van de twee afzonderlijke delen.

Persoonlijk PTA

Aangezien we streven naar maatwerk stellen we in bepaalde situaties een persoonlijk PTA op. Dat gebeurt bijvoorbeeld als een leerling gaat deelnemen aan een parcours en al op de eigen of een andere school onderdelen van het betreffende vak afgerond heeft. We kijken dan of er mogelijk vrijstellingen voor een bepaalde module verleend kunnen worden of dat eerder behaalde cijfers mee kunnen tellen voor het Schoolexamen. Ook als een leerling al in het tweede of derde leerjaar modules heeft afgerond, kan het zijn dat er een persoonlijk PTA opgesteld moet worden (als die modules niet meer aangeboden worden).

4. Schoolexamen

Onderdelen/toetsen schoolexamen

Het schoolexamen kan per parcours bestaan uit de volgende onderdelen:

- a. schriftelijke toetsen met open en gesloten vragen
- b. praktische opdrachten
- c. mondelinge toetsen

Beoordeling toetsen

Alle toetsen worden beoordeeld met een cijfer tussen 1,0 en 10,0. Ze worden afgerond op 1 decimaal. De toetsen worden in principe door de docent bewaard. Ze maken immers onderdeel uit van jouw portfolio/dossier. De behaalde cijfers worden in jouw portfolio in de Q-vakkenapp vermeld. Je kunt dus altijd zien hoe je ervoor staat in een parcours. Je hebt het recht je toets in te zien, binnen 14 dagen na de bekendmaking van het resultaat van de toets of opdracht. Als je bezwaar maakt tegen je beoordeling en niet met je docent tot overeenstemming komt, kun je een bezwaar indienen bij de examencommissie. De examencommissie hoort jou en de docent. De examensecretaris van de Q-vakken kan zo nodig de directeur van de ontvangende school adviseren een derde onafhankelijke en kundige persoon voor een second opinion in te schakelen. De directeur van de ontvangende school¹

¹ de ontvangende school : school die aan het betreffende vak gekoppeld is en verantwoordelijk is voor het examen.

neemt het uiteindelijke besluit. Tegen dit besluit kun je nog bezwaar aantekenen bij het bevoegd gezag, dat is het College van Bestuur van Quadraam.

Toetsperiodes schoolexamen

Een schooljaar binnen de Q-vakken kent vier blokken. Na ieder blok is er een toetsperiode (zie planning op de website). Je moet jezelf vooraf inschrijven voor een toets. Alleen dan kun je deelnemen aan de toets. Je kunt uit twee momenten kiezen om je toets te maken. Op de jaarplanning staan de momenten en afnamelocaties vermeld.

Afname toetsen/toegestane hulpmiddelen/toetsduur

Je maakt je toets in principe op je eigen school. Check altijd goed het tijdstip en de locatie voor de door jou af te leggen toets. Zorg dat je op tijd bent. Ben je meer dan 30 minuten te laat, dan word je niet meer toegelaten. De tijd die je gemist hebt omdat je te laat was, krijg je aan het einde er niet bij. Net als op je eigen school mag je ook bij een toets van de Q-vakken bepaalde hulpmiddelen gebruiken. Zorg er dan ook voor dat je deze hulpmiddelen zelf meeneemt (bijv. een woordenboek bij Spaans of een rekenmachine bij bedrijfseconomie). Je mag ze tijdens de toets niet lenen van een medeleerling. Schriftelijke toetsen hebben alle een toetsduur van 90 minuten. Leerlingen die recht hebben op tijdsverlenging mogen standaard 30 minuten langer doorwerken.

Inleveren praktische opdrachten

Voor het inleveren van een praktische opdracht kun je uit twee momenten kiezen:

- De eerste deadline is altijd op donderdag 16.00 uur in week 8
- De tweede deadline is altijd op donderdag 16.00 uur in week 3 van het volgende blok

De deadlines staan in de jaarplanning van de Q-vakken vermeld. Je geeft altijd op donderdag 16.00 uur in week 6 aan of je gebruik wilt maken van de eerste of tweede deadline. Een praktische opdracht lever je in via de inleverknop bij de betreffende module op je Q-vakkenprofielpagina. Mocht dit problemen opleveren, neem dan altijd meteen contact op met de paroursenregisseur. Heb je je eindopdracht niet vóór de tweede deadline ingeleverd, dan kost je dat een herkansing. We hanteren 2 deadlines omdat een van onze uitgangspunten is: "de regie bij de leerling". Je hebt nu zelf ook de mogelijkheid om goed te plannen. Let op: in blok 4 heb je niet de mogelijkheid van een tweede deadline.

Inhalen en herkansen van toetsen

De herkansings- en inhaaltoetsen zijn meestal gepland op een dinsdag in week 3 van het volgende blok. Let goed op de meest recente toetsplanning op de website van Q-vakken. Zorg ervoor dat je je tijdig inschrijft!

SE-eindcijfer

In je portfolio in de app kun je altijd zien welke cijfers je voor de door jou afgesloten modules behaald hebt. In de app bij het onderdeel "parcours" kun je je voorlopige parcours zien. Daar staan de behaalde cijfers, de gewichten van de betreffende modules en het voorlopig gemiddelde vermeld. Ook zie je welke SE-onderdelen er van jouw parcours nog open staan.

Om deel te kunnen nemen aan het centraal examen, moet het schoolexamen volledig afgerond zijn. Als een parcours volledig is afgerond, wordt het SE-eindcijfer vastgesteld. Het eindcijfer is het gewogen gemiddelde van alle modules die onderdeel uitmaken van het PTA. Hierbij geldt dat het schoolexamenresultaat als volgt wordt afgerond:

- a. Vakken met een centraal eindexamen: het gemiddelde cijfer van het schoolexamen wordt op één decimaal afgerond. Hierbij geldt dat het decimaal met 1 verhoogd wordt indien het tweede getal voor het decimaal een 5 of hoger was. Een 5,44 wordt dus een 5,4. Een 5,56 wordt een 5,6.
- b. Vakken zonder een centraal examen: het gemiddelde cijfer van het schoolexamen wordt afgerond op een heel cijfer. Het cijfer voor de komma wordt met 1 verhoogd indien het cijfer achter de komma 5 of hoger was. Het SE-eindcijfer is 7,45. Eerst wordt dit cijfer afgerond tot 7,5. Het eindcijfer wordt dan 8. Het SE-eindcijfer is 7,43. Eerst wordt dit cijfer afgerond op 7,4. Het eindcijfer wordt dan een 7.

Je ontvangt een akkoordverklaring waarop alle door jou behaalde cijfers vermeld zijn. Op de verklaring staat ook het SE-eindcijfer en bij de parcoursen zonder centraal examen (bijvoorbeeld informatica en wiskunde D) het definitieve eindcijfer voor het betreffende parcours. Deze akkoordverklaring krijg je via je eigen school en dien je voor akkoord te ondertekenen.

SE-eindcijfer en afgewezen worden

Er zijn drie mogelijkheden als je niet geslaagd bent voor je examen.

1. Je blijft ingeschreven staan op je eigen school en doet het eindexamenjaar opnieuw

De door jou behaalde deeltijfers en het SE-eindcijfer voor het Q-vakken-parcours blijven staan. Je kunt natuurlijk altijd onderdelen overdoen. Let op: doe je een module opnieuw dan vervalt wel je oude behaalde cijfer. Soms moet je sowieso bepaalde modules overdoen Dit is bijvoorbeeld bij het parcours filosofie het geval als het eindexamenonderwerp veranderd is. Aan het eind van het schooljaar mag je bepalen of je het oude SE-cijfer meeneemt of het dat schooljaar behaalde SE-cijfer. Het betreft hier het SE-eindcijfer. Bij parcoursen zonder centraal examen geldt dit ook voor het eindcijfer. Bij een parcours dat ook een centraal examen kent, moet je het centraal examen opnieuw afleggen.

2. Je blijft ingeschreven op je eigen school en stapt over naar ander (lager) niveau

Voor jou is nu het PTA van het andere niveau van toepassing. Er zal voor zover dat mogelijk is een persoonlijk PTA gemaakt worden. Je zult in ieder geval de examenmodules die onderdeel van het betreffende PTA zijn moeten afsluiten. Bij een parcours dat ook een centraal examen kent, moet je het centraal examen op het betreffende niveau afleggen. In een persoonlijk gesprek zal bekeken worden of het zinvol is het parcours op het oude hogere niveau opnieuw te doen. Ook dan moet je het centraal examen opnieuw afleggen. Bij parcoursen zonder centraal examen wordt bekeken wat voor jou het beste is: oude eindcijfer op hoger niveau laten staan of eindcijfer op ander niveau berekenen met de daarbij behorende deeltijfers. Er zal hierover altijd contact met je opgenomen worden.

3. Je blijft ingeschreven op je eigen school en stapt over naar de VAVO.

Je wordt door jouw school uitbesteed aan de VAVO. Je neemt je cijferlijst mee naar de VAVO. Samen met een medewerker van de VAVO wordt besloten welke vakken je op de VAVO gaat volgen. De VAVO mag je niet meer "uitlenen" aan je oude school of de Q-vakken. In zeer uitzonderlijke situaties, de leerling heeft een vak in het pakket dat de VAVO niet aanbiedt, kan onder bepaalde voorwaarden toch het vak/parcours via Q-vakken gevolgd worden.

Certificaten

Per module die je afgerond hebt en met een 6,0 of hoger afgesloten hebt, kun je zelf een certificaat uitdraaien vanuit je profiel op de Q-vakken site. Let op: je kunt alleen maar een certificaat uitdraaien, zolang je op je eigen school ingeschreven staat.

5. Profielwerkstuk

Je kunt, als het parcours deel uitmaakt van je vakkenpakket, bij de Q-vakken je profielwerkstuk schrijven. Overleg met de docent(e) van het betreffende parcours. Hij/zij zal verder met je bespreken hoe een en ander geregeld kan worden en welke regels qua tijdsplanning en becijfering gelden. De mogelijkheden zijn wel afhankelijk van welke regels op je eigen school gelden.

6. Herkansingsregeling parcoursen Q-vakken

De herkansingsregeling parcoursen Q-vakken is vastgesteld door het bestuur met instemming van de GMR.

Hieronder staan kort de belangrijkste artikelen van die regeling verwoord. De hele herkansingsregeling vind je in bijlage 1 op bladzijde 9.

- In het PTA staat vermeld welke modules herkansbaar zijn.
- Je hebt per parcours één herkansing per leerjaar. Maak je geen gebruik van de herkansing, dan vervalt het recht op herkansing na afsluiting van het leerjaar.
- Heb je na blok 4 (voor examenleerlingen na blok 3) nog het recht een module te herkansen, dan mag je die herkansing inzetten voor elke gevolgde module van het betreffende leerjaar.
- Het hoogste cijfer behaald bij de oorspronkelijke toets of de herkansing geldt als definitief cijfer.
- Een leerling kan in bijzondere omstandigheden een module van een parcours nogmaals in zijn geheel volgen in een later blok dat schooljaar of in een later schooljaar. De leerling doet een verzoek bij de eindexamensecretaris van de Q-vakken. Hij beslist nadat er relevante informatie ingewonnen is. De leerling legt opnieuw de betreffende toets af. Dit wordt niet als een herkansing gezien. Het eerder behaalde cijfer vervalt.

Zorg dat je geen herkansing verspeelt. Lees daarom goed artikel 1.11 en 1.12 van de Herkansingsregeling Parcoursen Q-vakken.

7. Versneld afsluiten en versneld examen doen

Je kunt in principe alle parcoursen van de Q-vakken versneld afsluiten c.q. versneld examen doen (bij parcoursen met centraal examen). We hebben wel enkele voorwaarden geformuleerd waaraan je moet voldoen. In bijlage 2 vind je het betreffende stuk. Mocht je willen versnellen, bespreek dit dan altijd met je Q-vakkencoördinator.

Let op: Als je doubleert in VWO 5 of HAVO 4 en je hebt versneld examen gedaan, vervalt het door jou behaalde cijfer voor het centraal examen. Het behaalde SE-eindcijfer blijft staan (zie 4.7). Ook het SE-cijfer en eindcijfer voor een parcours zonder centraal examen blijven staan. Stap je over van VWO-5 naar HAVO-5 moet je het centraal examen opnieuw afleggen. Je kunt het centraal examen op HAVO-niveau of VWO-niveau afleggen. Je maakt zelf deze keuze.

8. Parcoursen op hoger niveau/terugvallen naar oorspronkelijk niveau

Je kunt bij de Q-vakken ook parcoursen op een hoger niveau volgen. Zo kan bijvoorbeeld een HAVO-leerling filosofie op het VWO-niveau volgen. Voor jou geldt dan het VWO-pta van het betreffende

parcours. Als er voor het parcours ook een Centraal Schriftelijk Examen is dan leg je dat examen af. Je behaalde Se-eindcijfer wordt gemeld. Samen met het cijfer voor je Centraal Schriftelijk Examen bepaalt dit cijfer je eindcijfer voor dit parcours (beide cijfers tellen voor 50% mee bij het bepalen van je eindcijfer). Heb je examen gedaan op hoger niveau en valt het cijfer tegen, dan mag je op een later moment (bijvoorbeeld in het tweede tijdvak) alsnog het centraal examen op het eigen niveau afleggen. Dit is geen herkansing, dus je recht op een herkansing verlies je hiermee niet. Je behaalde SE-eindcijfer blijft wel hetzelfde. Het cijfer wordt dus niet omgerekend. Je laatst behaalde eindcijfer telt. Als je terugvalt naar het eigen niveau, vervalt het cijfer op hoger niveau, ook al is dat een hoger cijfer.

9. Onregelmatigheid

Onder een onregelmatigheid wordt onder andere verstaan, dat een leerling plagiaat pleegt. De rector van de ontvangende school kan dan, na het doorlopen van een zorgvuldig proces, een maatregel aan de leerling opleggen. Raadpleeg voor de exacte gang van zaken bij onregelmatigheden de notitie: "Procedure bij onregelmatigheid Q-vakken" (april 2024). De maatregelen die een directeur kan opleggen, zijn in de wet vastgelegd (zie artikel 5: "Maatregelen bij onregelmatigheden" van het examenreglement Quadraam). In dit reglement staat ook vermeld hoe en waar je tegen het besluit van de directeur in beroep kunt gaan. Er is ook sprake van een "onregelmatigheid" als je zonder geldige reden bij een toets afwezig bent. Je kan dan de toets inhalen op het moment van de herkansingen. Je verbruikt hiermee een herkansingsmogelijkheid.

10. Plagiaat

We gaan ervan uit dat je geen plagiaat pleegt. Van plagiaat kan al sprake zijn als je stukken overneemt van een andere leerling met dezelfde opdracht of van internet. Gebruik je bij je research stukken van het internet, dan zul je altijd de gebruikte bron moeten vermelden. Citeer je uit stukken die je op internet gevonden hebt, dan zul je ook aan bronvermelding moeten doen. Docenten zullen in hun opdrachten bijvoorbeeld ook aangeven of en zo ja, op welke wijze je gebruik mag maken van A.I. (ChatGPT, etc.). Het plegen van plagiaat kan beschouwd worden als een onregelmatigheid met alle consequenties van dien. Als een docent een vermoeden van plagiaat heeft, gaat hij eerst met jou in gesprek. Blijft het vermoeden bestaan dan meldt de docent zijn bevindingen aan de examensecretaris van de Q-vakken. De examencommissie heeft daarna een gesprek met jou en stelt na gesprek een advies op voor de betrokken directeur. Hij neemt uiteindelijk de beslissing en informeert jou en je ouders schriftelijk over zijn besluit.

11. Centraal examen

De centrale examens voor de parcoursen van de Q-vakken worden op je eigen school afgenomen. Je krijgt van je eigen school informatie over het centraal examen. Bijvoorbeeld wat mag je bij bepaalde examens meenemen/regels over te laat komen etc.

Programma van Toetsing & Afsluiting Q-vakken

Document	PTA'S Q-vakken
Auteur	Afdeling M&O
Eigenaar	CvB
Beheerder	Secretariaat CvB
Status	Datum
Ontmoeting	--
GMR	15.09.2026
CvB	22.09.2026
DEFINITIEF.versie.1.0	

PTA Filosofie Q-vakken schooljaar 2026-2027 cohort VWO 2026-2029

Syllabus Filosofie : [FILOSOFIE VWO](#)

Bij het examenprogramma filosofie zijn de volgende 5 domeinen aan de orde:

Domein A: Vaardigheden

Domein B: Wijsgerige antropologie

Domein C: Ethiek

Domein D: Kennisleer

Domein E: Wetenschapsfilosofie

Het centraal examen heeft betrekking op de subdomeinen A1 en A2, in combinatie met een door het College voor toetsen en examens vastgesteld onderwerp. Dit onderwerp is gerelateerd aan een van de domeinen B, C, D of E als hoofddomein, waarbij één of meer andere domeinen betrokken kunnen zijn, en de subdomeinen 1 van de domeinen B, C, D en E, die zowel afzonderlijk als in relatie met het onderwerp kunnen worden geëxamineerd. De explicitering van deze subdomeinen is in deze syllabus [Filosofie vwo | 2026 | Examenblad.nl](#) opgenomen.

Voor het centraal examen filosofie is sinds 2028 het onderwerp **Denken in de informatiesamenleving** uitgewerkt. Dit onderwerp is gerelateerd aan het domein Kennisleer (D).

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A en: ten minste de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft; en indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: één of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft; en andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

In het schoolexamen komen in ieder geval domein A en de niet centraal getoetste (sub)domeinen aan de orde te weten: A, C1, C2, C3, D1, D2, en D3.

Domein A wordt in combinatie met de andere domeinen getoetst

PTA Q-vakken Filosofie VWO:					
Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen:	Inhoud onderwijsprogramma; Hoe bereidt de leerling zich voor op de toets?	Toetscode, -vorm en -duur	Herkansing ja/nee?	Weging
Leerjaar 4, 5 en 6	Domein A: Vaardigheden Subdomein A1: Argumentatieve vaardigheden Subdomein A2: Onderzoeks-vaardigheden en benaderingswijzen Subdomein A3: Oriëntatie op studie en beroep	Deze vaardigheden worden in de verschillende modules die hieronder vermeld staan, geoefend en getoetst.	nvt	nvt	nvt
Leerjaar 4 of 5	Domein B: Wijsgerige antropologie Subdomein B1: Centrale begrippen en toonaangevende visies	Dit domein is vertaald in twee thematische modules waaruit leerlingen kunnen kiezen . In beide modules komen de centrale begrippen, visies en de overige subdomeinen aan bod.		ja	1
(blok 1)	Subdomein B2: Persoon, lichaam, geest en emotie Subdomein B3: De mens als redelijk wezen	Module: Hoe vrij zijn wij? <u>Inhoud:</u> centrale begrippen en filosofen over vrijheid (antropologie) worden besproken en vergeleken <u>Voorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities (in de les) en schriftelijke toepassing ervan <u>Materiaal:</u> hoofdstuk 1 Wijsgerige Antropologie uit Durf te Denken VWO + leerdoelen	M0108 Schriftelijke toets, 90 minuten		
(blok 3)		of Module: Kan een robot een bewustzijn krijgen?	M0120		

		<u>Inhoud</u>: centrale begrippen en filosofen over bewustzijn (antropologie) <u>Vorbereiding op toetsing</u>: oefen met de filosofische posities (in de les) en schriftelijke toepassing ervan <u>Materiaal</u>: Reader: Kan een robot een bewustzijn krijgen?	Schriftelijke toets, 90 minuten		
Leerjaar 4 of 5	Domein C: Ethiek Subdomein C1: Centrale begrippen en toonaangevende visies Subdomein C2: Het al dan niet universeel zijn van waarden Subdomein C3: Vrijheid en verantwoordelijkheid	Het domein Ethiek is vertaald in twee thematische modules waaruit leerlingen kunnen kiezen . In beide modules komen de centrale begrippen, visies en de overige subdomeinen aan bod.		ja	2
(blok 2)		Module thema 1: Ik ben geen racist <u>Inhoud</u>: centrale ethische begrippen en filosofen worden besproken en vergeleken, met focus op thema racisme <u>Vorbereiding op toetsing</u>: oefen met de filosofische posities (in de les) en met het schrijven van een essay waarin deze posities worden geëvalueerd <u>Materiaal</u>: hoofdstuk 2 Ethiek uit Durf te Denken VWO + leerdoelen <i>of</i>	M0193 Praktische opdracht		
(blok 4)		Module thema 2: Film en ethiek (tweedaagse) <u>Inhoud</u>: centrale ethische begrippen en filosofen worden besproken en vergeleken aan de hand van film (-fragmenten) <u>Vorbereiding op toetsing</u>: oefen met de filosofische posities in werkvormen, opdrachten en gesprekken Materiaal: opdrachten Film en Ethiek en video's Q-High Channel Ethiek	M0377 Praktische opdracht	nee	
Leerjaar 6 (blok 1)	Eindexamenonderwerp Domein D: Kennisleer	Module: Goed denken <u>Inhoud</u>: Syllabus thema 1 + 2.	M0436 Schriftelijke	ja	2

		Is Kants oproep om zelfstandig te denken de juiste weg naar 'goed denken? Of is goed denken eerder een gezamenlijk proces? <u>Voorbereiding op toetsing</u>: oefen met de filosofische posities en met het schrijven van antwoorden op toetsvragen <u>Materiaal</u>: Syllabus 'Denken in de informatiesamenleving', lesboek en video's Q-High Channel.	toets 90 minuten		
(blok 2)		Module: Media en democratie <u>Inhoud</u>: Syllabus thema 3+4 Hoe wordt ons denken gevormd door de media? En welk effect hebben de media op onze democratie? <u>Voorbereiding op toetsing</u>: oefen met de filosofische posities en met het schrijven van antwoorden op toetsvragen <u>Materiaal</u>: Syllabus 'Denken in de informatiesamenleving', lesboek en video's Q-High Channel.	M0437 Schriftelijke toets 90 minuten	ja	2
(blok 3)		Module: De informatiesamenleving <u>Inhoud</u>: Syllabus thema 5 Hoe kunnen we als individu goed denken in de sociale wereld van de informatiesamenleving? <u>Voorbereiding op toetsing</u>: oefen met de filosofische posities en met het schrijven van antwoorden op toetsvragen <u>Materiaal</u>: Syllabus 'Denken in de informatiesamenleving', lesboek en video's Q-High Channel.	M0438 Praktische opdracht	nee	2
Leerjaar 4 of 5	Domein D: Kennisleer	Het domein kennisleer is vertaald in twee thematische modules waaruit leerlingen kunnen kiezen . In beide		ja	2

	Subdomein D1: Centrale begrippen en toonaangevende visies	modules komen de centrale begrippen, visies en de overige subdomeinen aan bod.			
(blok 2)	Subdomein D2: Ervaring en waarheid Subdomein D3: De contextualiteit van kennis	Module thema 1: The Matrix: we leven allemaal in een droom*** <u>Inhoud:</u> centrale kerntheoretische begrippen en filosofen worden besproken en vergeleken, rondom de film The Matrix <u>Vorbereiding op toetsing:</u> oefen met de filosofische posities (in de les) en met het schrijven van een essay waarin deze posities worden geëvalueerd <u>Materiaal:</u> Durf te denken, H3 <i>of</i> Module thema 2: Welke kleur heeft de waarheid?*** <u>Inhoud:</u> centrale kerntheoretische begrippen en filosofen worden besproken en vergeleken, rondom de kwestie van betrouwbaarheid van de kennis in de huidige (Post-Truth) samenleving <u>Vorbereiding op de toets:</u> oefen met de verschillende kentheoretische posities en met het schrijven van antwoorden op toetsvragen <u>Materiaal:</u> Cogito en Durf te denken	M0187 Schriftelijke toets 90 minuten M0329 Schriftelijke toets 90 minuten		
Leerjaar 4 of 5	Domein E: Wetenschapsfilosofie	Het domein wetenschapsleer is vertaald in twee thematische modules waaruit leerlingen kunnen kiezen. In beide modules komen de centrale begrippen, visies en de overige subdomeinen aan bod.		Ja	2

(blok 3)	Subdomein E1: Centrale begrippen en toonaangevende visies Subdomein E2: Wetenschappe-lijke kennis Subdomein E3: Wetenschap en samenleving	Module thema 1: Wetenschappelijke vergezichten op de toekomst** <u>Inhoud:</u> centrale wetenschapsfilosofische begrippen en theorieën worden besproken en vergeleken, rondom de vraag welke plaats wetenschap inneemt (en zou moeten nemen) in onze samenleving <u>Voorbereiding op de toets:</u> doe je eigen onderzoek en oefen met de filosofische posities (in de les) en met het debatteren over deze posities. <u>Materiaal:</u> Cogito: wetenschapsfilosofie.	M0197 Praktische opdracht		
(blok 3)	Zie hierboven	<i>of</i> Module thema 2: Veranderende wereldbeelden*** <u>Inhoud:</u> aan de hand van jouw eigen onderzoekjes bespreken we centrale wetenschapsfilosofische begrippen en filosofen. Je reflecteert hierop in je eigen onderzoekjes en essay <u>Voorbereiding op toetsing:</u> doe je eigen onderzoek en oefen met de filosofische posities (in de les) en met het schrijven van een essay waarin deze posities worden geëvalueerd <u>Materiaal:</u> Durf te denken	M0055 Praktische opdracht		
(blok 1)	Domein C: Ethiek	Module: Mag dat!? Goed en kwaad in de rechtszaal Het lastige is dat niet iedereen hetzelfde denkt over wat mag en niet mag en over wat rechtvaardig is en wat niet. In deze uitdagende module leer je met elkaar denken, schrijven en discussiëren over recht en rechtvaardigheid.	M0185 Praktische opdracht	Ja	1

(blok 4)	Domein: Sociale en politieke filosofie	We gaan hierbij kijken naar de actualiteit en beroemde rechtszaken en maken gebruik van 'serious games'. Als het lukt, brengen we ook een bezoekje aan de rechtbank Of Module: De gelukkige samenleving <u>Inhoud:</u> centrale begrippen en stromingen uit de sociaal - politieke filosofie worden besproken en getoetst aan de vraag wat de ideale samenleving is. <u>Materiaal:</u> Reader Geluk	M0196 Praktische opdracht		
(blok 2)	Domein A: Vaardigheden	Module: Leren debatteren voor Filosofie (dagmodule)* <u>Inhoud:</u> filosofische vaardigheden aanleren door debat <u>Vorbereiding op toetsing:</u> oefening vaardigheden tijdens dagmodule. <u>Materiaal:</u> reader Leren debatteren Filosofische vaardigheden komen ook aan bod in de overige modules.	M0338 Praktische opdracht	Nee	1
(blok 3)		Of Module: Filosofisch toveren (dagmodule)* <u>Inhoud:</u> filosofische vaardigheden door discussie veronderstellingen, betoog analyseren, beoordelen en opzetten.	M0195 Praktische opdracht	Nee	1

27 van 116

Berekening cijfer schoolexamen: $((M0108 \text{ of } M0120) + 2*(M0193 \text{ of } M0377) + 2*(M0436 + M0437 + M0438) + 2*(M0187 \text{ of } M0329) + 2*(M0197 \text{ of } M0055) + (M0185 \text{ of } M0196)) + (M0338 \text{ of } M0195) + (M0292 \text{ of } M0174)) / 16$					

* Een leerling mag per parcours per schooljaar maximaal 1 dagmodule volgen, tenzij de eigen school toestemming geeft voor 2 dagmodules.

** Deze module wordt alleen aangeboden in schooljaar 2026-2027

*** Deze module wordt alleen aangeboden in schooljaar 2027-2028

Overzicht domeinen per module

DOMEIN	A	B	C	D	E	SE-STOF	CSE-STOF
M0108	X	X				X	X
M0120	X	X				X	X
M0193	X		X			X	X
M0377	X		X			X	X
M0436	X			X		X	X
M0437	X			X		X	X
M0438	X			X		X	X
M0187	X			X		X	X
M0329	X			X		X	X
M0197	X				X	X	
M0055	X				X	X	

M0185	X		X				
M0338	X					X	
M0174	X		X	X		X	
M0196	X		X			X	
M0195	X					X	
M0292	X			X	X	X	

PTA Informatica Q-highschool schooljaar 2026-2027 cohort VWO 2026-2029

Examenprogramma Informatica: [examenprogramma Informatica havo-vwo.pdf](https://examenprogramma.Informatica.havo-vwo.pdf) (examenblad.nl)

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A Vaardigheden

Domein B: Grondslagen

Domein C: Informatie

Domein D: Programmeren

Domein E: Architectuur

Domein F: Interactie

Domein G: Keuzethema Algoritmiek, berekenbaarheid en logica

Domein H: Keuzethema Databases

Domein I: Keuzethema Cognitive computing

Domein J: Keuzethema Programmeerparadigma's

Domein K: Keuzethema Computerarchitectuur

Domein L: Keuzethema Netwerken

Domein M: Keuzethema Physical computing

Domein N: Keuzethema Security

Domein O: Keuzethema Usability

Domein P: Keuzethema User Experience

Domein Q: Keuzethema Maatschappelijke en individuele invloed van informatica**Domein R: Keuzethema Computational Science**

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen.

Het schoolexamen heeft betrekking op:

- de domeinen A, B, C, D, E, F
- en keuze van vier domeinen uit de domeinen G tot en met R, waarbij:
 - minimaal een keuze van één domein uit de domeinen G tot en met N
 - minimaal een keuze van één domein uit de domeinen O tot en met R
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest, andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

Domein A wordt in samenhang met de andere domeinen getoetst

PTA Q-highschool Informatica VWO					
Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen	Inhoud onderwijsprogramma; Hoe bereidt de leerling zich voor op de toets?	Toetscode, -vorm en -duur	Herkansing ja/nee?	Weging
Leerjaar 4 (of eerder) blok 1, 2 3 en 4	Domein A: vaardigheden A1, A2, A5, A7, A9, A10, Domein B:grondslagen B3 Domein E: Architectuur E1 Domein F: Interactie F1	Basis van Computer Science (verplichte module) (B) Kennismaken met PC's m.b.v. syllabus die online beschikbaar wordt gesteld aan leerlingen	M0146 Praktische opdracht	ja	2
Leerjaar 4 of 5 (of eerder) blok 1 2, 3 en 4)	Domein A: Vaardigheden A1, A6, A8, A12, A13 Domein B: Grondslagen B1, B2, B3, B4 Domein C: Informatie	Basis van Programmeren met Python (verplichte module) (B) Leren programmeren met Python m.b.v. syllabus die online beschikbaar wordt gesteld aan leerlingen	M0267 Praktische opdracht	ja	2

	C3, C4 Domein D: Programmeren D1, D2				
Leerjaar 4, 5 blok 1, 2, 3 en 4	Domein A: Vaardigheden A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8, A9, A10, A12, A13 Domein F: Interactie F1	Project Informatica 1 (verplichte module) (G) In samenwerking komen tot een projectresultaat op het gebied van informatica. Keuze uit meer onderwerpen: bijv. webdesign, gamemaking, robotica/domotica, etc. Binnen deze groepsopdracht verzorgt iedere deelnemer een deelopdracht.	M0145 Praktische opdracht	ja	3
Leerjaar 4, 5 of 6 Blok 1, 2 3 en 4	Domein A: Vaardigheden A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8, A9, A10, A12, A13, Domein F: Interactie F1	Project Informatica 2 (verplichte module) (G) In samenwerking komen tot een projectresultaat op het gebied van informatica. Keuze uit meerdere onderwerpen: bijv. webdesign, gamemaking, robotica/domotica, etc. Binnen deze groepsopdracht verzorgt iedere deelnemer een deelopdracht.	M0233 Praktische opdracht	ja	3
Leerjaar 4, 5 of 6 (of eerder)		7 keuzemodules verplicht: Eisen: 1 uit de modules: M0013, M0059, M0022, M0016, M0263, M0087, M0439, M0266 En 1 uit de modules: M0242, M0264, M0012, M0364, M0435 En 2 uit de modules: M0013, M0059, M0022, M0016, M0263, M0087, M0495, M0266, M0242, M0264, M0012, M0364, M0435			2+2+2+2 +2+2+2

blok 1 en 4	Domein A: Vaardigheden A8, A12, A13 Domein B: Grondslagen B1, B2 Domein F: Interactie F1 Domein M: Keuzethema Physical computing M1, M2	Programmeren met Arduino (introductiemodule) (B) Met behulp van Arduino leer je de basisprincipes van programmeren kennen. De Arduino Uno is een stuk elektronica dat je heel gemakkelijk via de computer kunt programmeren. Je ontdekt wat Arduino is en leert de basis van programmeren. Daarna pas je dat toe op een project van je eigen keuze.	M0013 Praktische opdracht (weging 2)	ja	
blok 1 en 4	Domein A: Vaardigheden A4, A8, A12, A13 Domein B: Grondslagen B1, B2 Domein F: Interactie F1 Domein M: Keuzethema Physical computing Subvaardigheden: M1, M2	Domotica (dagmodule/introductiemodule) (B) In deze module leer je wat technologie kan bijdragen aan het welzijn van mensen in huis en de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van mensen die zorg nodig hebben. Als eindproduct ontwerp je zelf een technologische toepassing voor iemand die uit jouw omgeving. Tijdens deze module ga je ook op bezoek bij een organisatie waar je allerlei technologische hoogstandjes op het gebied van domotica zelf kunt bekijken en ontdekken hoe nieuwe technologie ontwikkeld wordt!	M0059 Praktische opdracht (weging 2)	Nee	
blok 2 en 3	Domein A: Vaardigheden A1, A9, A11, A13 Domein I: Keuzethema Cognitive computing I1, I2, I3	Artificial Intelligence (B) In deze module neem je een kijkje in de verschillende onderdelen van kunstmatige intelligentie. Wat komt eraan te pas bij het bepalen van je zoekresultaten op Google, hoe leert een AI om een wereldkampioen schaken te verslaan? Gewapend met kennis over de basisprincipes van kunstmatige intelligentie ga je aan het werk om je eigen (fysieke) prototype van een AI-applicatie te ontwikkelen.	M0022 Praktische opdracht (weging 2)	ja	
blok 2 en 4	Domein A: Vaardigheden A1, A4, A5, A6, A12, A13 Domein C: Informatie	Databases en SQL (G) In deze module leer je niet alleen een database te gebruiken. Je gaat ook een eigen informatiesysteem ontwerpen. Daarnaast leer	M0016 Praktische opdracht		

	C1, C2, C3, C4, C5 Domein H: Keuzethema Databases H1, H2, H3	je de vraagtaal SQL waarmee je gegevens kunt opvragen uit een database.	(weging 2)	Ja	
blok 2	Domein A: Vaardigheden A1, A4, A9, A11 Domein K: Keuzethema computerarchitectuur K1, K2, K3, K4	Computerarchitectuur (G) (zelfstudiemodule) In de module Basis van Computer Science heb je al geleerd welke onderdelen in een computer aanwezig zijn. In deze module leer je hoe deze onderdelen met elkaar communiceren. Met name hoe verwerkt de CPU alle opdrachten. Je leert ook hoe je op het meest diepe niveau van de computer instructies kan geven aan de CPU in zogenaamde assembleertaal. Dichter bij het hart van een computer kun je niet komen	M0263 Praktische opdracht (weging 2)	Ja	
blok 1, 3 en 4	Domein A: Vaardigheden A1, A4, A9, A11, A12, A13 Domein E: Architectuur E1, E2 Domein F: Interactie F3, F4 Domein N: Keuzethema Security N1, N2	Security: Editie Capture the Flag (G) (zelfstudiemodule) Tijdens deze module maak je kennis met veel gemaakte beveiligingsfouten en leer je hoe je deze voorkomt. Je ontdekt ook hoe je deze fouten kunt gebruiken om zonder toestemming toegang te krijgen tot een computersysteem. Uiteraard wordt ook gekeken naar de ethische aspecten hiervan. Je bent vooral zelf veel aan het puzzelen en uitproberen.	M0087 Praktische opdracht (weging 2)	ja	
blok 4	Domein A: Vaardigheden A1, A2, A4, A9, A11 Domein F: Interactie F2 Domein Q: Keuzethema Maatschappelijke en individuele invloed van informatica Q1, Q2, Q3, Q4	Filosofie van de Technologie voor Informatica (dagmodule) (G) De technologie in onze samenleving ontwikkelt zich razendsnel, zonder dat er iemand lijkt na te denken of we al die ontwikkelingen wel willen. Willen we zelfrijdende auto's, die in noodsituaties altijd de inzittenden van de auto sparen? Is het slim om games superverslavend te maken? Of moeten we de samenleving juist meer op een game laten lijken: punten verdienen door je aan de regels te houden. In deze module richten wij denktanks op, bestaande uit filosofen en informatici,	M0242 Praktische opdracht (weging 2)	Nee	

		die nadenken over alle nieuwe technologie, de mogelijkheden en gevaren, en samen een doordacht advies kunnen geven.			
blok 1 en 3	Domein A: Vaardigheden	Build a digital company in 12 hours (Dagmodule) (G) * Tijdens deze dagmodule werk je aan de vaardigheden die komen kijken bij het opzetten van een digitaal bedrijf	M0435 Praktische opdracht (weging 2)	nee	
blok 2 en 4	Domein A: Vaardigheden A1, A3, A4, A6, A7, A8, A12, A13, Domein F: Interactie F1	Webdesign (B) Bij webdesign werk je met twee programmeertalen; HTML en CSS. Dit zijn de twee motoren van het web. Maar dan ben je er nog niet, je moet ook nadenken over het design en de functies op je website. Stap voor stap ontwerp je je eigen website en leer je fascinerende technieken die je favoriete websites draaiende houden.	M0012 Praktische opdracht (weging 2)	Ja	
blok 2 en 3	Domein A: Vaardigheden A4, A8, A12, A13 Domein F: Interactie F1 Domein M: Keuzethema Physical computing M1, M2	Robotica dagmodule (B) In deze module maak je kennis met de wereld van Robotica. Bij Robotica staat niet alleen Informatica centraal maar komen eigenlijk allerlei vakgebieden bij elkaar. Robots kom je ook steeds vaker tegen in de maatschappij: o.a. natuurlijk in de industrie, en de zorg. Je gaat ook leren hoe je zelf een robotvoertuig kunt programmeren	M0266 Praktische opdracht (weging 2)	nee	
blok 1	Domein A: Vaardigheden A1, A6, A8, A12, A13 Domein B: Grondslagen B1, B2	Programmeren met JavaScript (G) Leren programmeren met Javascript m.b.v. syllabus die online beschikbaar wordt gesteld aan leerlingen	M0161 Praktische opdracht (weging 2)	Ja	

	Domein C: Informatie C3 Domein D: Programmeren D1, D2	Gebruik je JavaScript dan kun je bijvoorbeeld je website veel attractiever maken			
blok 3	Domein A: Vaardigheden A1, A4, A6, A8, A9, A12, A13 Domein C: Informatie C1, C3 Domein L: Keuzethema netwerken L1, L2, L3, L4	Linux en servers (G) In deze module leer je omgaan met Linux. Eerst zoals je met Windows/macOS leerde werken en al snel op serverniveau. Ook leer je een beetje geschiedenis van besturingssystemen in het algemeen.	M0144 Praktische opdracht (weging 2)	Ja	
Blok 1 en 3	Domein A: Vaardigheden Domein P: User Experience: P2 Domein O: Usability: O3 Domein D: Programmeren	Gamedesign (dagmodule)(B) In deze dagmodule ontwerp je in tweetallen een (nieuw) gameconcept. Je krijgt workshops over Unity, grafisch design en github. Je spelconcept werk je verder uit; grafisch en/of in Unity!	M0364 Praktische opdracht (weging 2)	Nee	
blok 4	Domein A: Vaardigheden A1, A6, A8, A12, A13 Domein B: Grondslagen B1, B2 Domein C: Informatie C3, C4 Domein D: Programmeren D1, D2	Python Plus (G) Je hebt de module Basis van Programmeren met Python al afgerond. En je zou je wel eens willen verdiepen in wat Python nog meer te bieden heeft. (bijvoorbeeld : het maken van een game, , data visualisatie,). Aan het eind van deze module heb je een mooi en indrukwekkend programma gemaakt in Python!	M0265 Praktische opdracht (weging 2)	Ja	
blok 2 en 4	Domein A: Vaardigheden A5, A6, A8, A12 Domein: N: Security	Cryptografie en Getaltheorie voor informatica (G)** Wat hebben grote priemgetallen en modularekenen (klokrekenen) te maken met moderne cryptografische systemen? En hoe werken openbare en geheime sleutels? Na een inleiding in de getaltheorie maak je kennis met het Public key systeem van Diffie en Hellman en met het door Rivest, Shamir en Adleman ontwikkelde RSA-systeem.	M0234 Praktische opdracht (weging 2)	Ja	

Blok 3	Domein A; Vaardigheden Domein R: Keuzethema Computational Science R1, R2	Computational Science (G) Wat gebeurt er precies met het aantal konijnen, wanneer we een aantal extra vossen introduceren? Wat gebeurt er met de prijs van een product, wanneer we de aanvoer verlagen? In deze module ga je aan de slag om dit soort situaties te modelleren en simuleren met behulp van een computer, zodat bovenstaande typen onderzoeksvragen kan beantwoorden.	M0264 Praktische opdracht (weging 2)	ja	
blok 2 en 3	Domein A: Vaardigheden Domein: J: Programmeerparadigma's	De gamewerkplaats (G) We gaan samen een game bouwen! Om zo'n groot project overzichtelijk te houden, leer je daarbij ook over manieren om code te structureren en over tools en technieken om samen aan een softwareproject te werken."	M0439 Praktische opdracht (weging 2)	ja	
Berekening cijfer schoolexamen: $(2 * (M0146 + M0267) + 3 * (M0145 + M0233) + 2 * (\text{keuzemodule 1} + \text{keuzemodule 2} + \text{keuzemodule 3} + \text{keuzemodule 4} + \text{keuzemodule 5} + \text{keuzemodule 6} + \text{keuzemodule 7})) / 24$					

* deze module wordt in schooljaar 2026-2027 alleen aangeboden in blok 3. Vanaf 2027-2028 wordt deze module aangeboden in blok 1 en 3

** Deze module wordt in schooljaar 2026-2027 in blok 2 aangeboden als reguliere module en in blok 4 als zelfstudiemodule.

B) achter de module staat voor beginners- of basismodule. Voor deze modules heb je geen voorkennis nodig en deze kun je dus als introductiemodule gebruiken of in het begin van je parcours kiezen.

(G) achter de module staat voor gevorderdenmodule. Voor deze modules heb je ofwel specifieke voorkennis nodig (deze is dan vermeld bij de betreffende module) of het is nodig dat je al een algemene basis hebt in de informatica. Dan is het wenselijk dat je al 3 of 4 modules gedaan hebt, voordat je deze kiest.

Een leerling mag per parcours per schooljaar maximaal 1 dagmodule volgen (deze zijn niet herkansbaar); het betreft de modules M0059,M0266,M0242,M0364 en M0435

Overzicht domeinen per module:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	SE-STOF	CSE-STOF
M0267	X	X	X	X															X	
M0146	X	X			X	X													X	
M0145	X					X													X	
M0233	X					X													X	
M0016	X		X					X											X	
M0022	X								X										X	
M0013	X	X				X							X						X	
M0059	X	X				X							X						X	
M0263	X										X								X	
M0087	X				X	X								X					X	
M0266	X					X							X						X	
M0364	X			X											X	X			X	
M0144	X		X									X							X	
M0242	X					X											X		X	
M0435	X																		X	
M0439	X									X									X	
M0012	X					X													X	

M0161	X	X	X	X														X	
M0264	X																X	X	
M0265	X	X	X	X														X	
M0234	X													X				X	

PTA Maatschappijwetenschappen Q-vakken schooljaar 2026-2027 cohort VWO 2026-2029

Syllabus maatschappijwetenschappen

MAATSCHAPPIJWETENSCHAPPEN VWO

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A: Vaardigheden

Domein B: Vorming (binnen een specifieke context)

Domein C: Verhouding (binnen een specifieke context)

Domein D: Binding (binnen een specifieke context)

Domein E: Verandering (binnen een specifieke context)

Domein F: Analyse van/onderzoek doen naar een sociale actualiteit

Domein G: Analyse van/onderzoek doen naar een politieke actualiteit (binnen een specifieke context)

Het centraal examen:

Het centraal examen heeft betrekking op de (sub)domeinen B1, B2 en B3, C, D en in combinatie met domein A. Het College voor Examens stelt het aantal en de tijdsduur van de zittingen van het centraal examen vast. Het College voor Toetsen en Examens maakt indien nodig een specificatie bekend van de examenstof van het centraal examen.

Het schoolexamen:

Het schoolexamen heeft betrekking op de (sub)domeinen B, F, en G, in combinatie met domein A en: indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: ook één of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft en andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

Domein A wordt in combinatie met de andere domeinen getoetst

PTA Q-vakken Maatschappijwetenschappen VWO:					
Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen	Inhoud onderwijsprogramma: Hoe bereidt de leerling zich voor op de toets?	Toetscode, -vorm en -duur	Herkansing ja/nee?	Weging
Leerjaar 4, 5 of 6 blok 1	Domein A: Vaardigheden Subdomeinen: A1, A2 Domein B: Vorming Subdomeinen: B1 Domein E: Verandering Subdomeinen: E1, E2	De module: Wie ben jij in de maatschappij? vormt een basis; leerlingen kunnen zich de eindtermen zelf eigen maken door de in de bijbehorende bestanden aangegeven stof te bestuderen en/of door eigen middelen in te zetten (zie 'opmerkingen' onderaan dit PTA).	M0331 Schriftelijke (of digitale) toets 90 minuten	Ja	1
Leerjaar 4, 5 of 6 blok 2	Domein A: Vaardigheden Subdomeinen: A1, A2 Domein B: Vorming Subdomeinen: B4 Domein C: Verhouding Subdomeinen C1, C2, C3 Domein D: Binding Subdomeinen: D1, D3 Domein E: Verandering Subdomeinen: E2, E3	De module: Verbinding en verschil vormt een basis; leerlingen kunnen zich de eindtermen zelf eigen maken door de in de bijbehorende bestanden aangegeven stof te bestuderen en/of door eigen middelen in te zetten (zie 'opmerkingen' onderaan dit PTA).	M0332 Schriftelijke (of digitale) toets 90 minuten	Ja	2
Leerjaar 4, 5 of 6 blok 3	Domein A: vaardigheden Subdomeinen: A1, A2, A3 Domein F: Analyse van/onderzoek doen naar een sociale actualiteit Subdomeinen: F1, F2	Leerlingen doen in de module Maak kennis met de wetenschap* een kort zelfstandig onderzoek waarin zij aantonen de getoetste eindtermen te beheersen. Leerlingen mogen voorgeschreven lesstof gebruiken, maar ook andere hulpmiddelen zijn toegestaan. Het onderzoek wordt uitgevoerd volgens een leidraad die elke leerling ontvangt.	M0166 Praktische opdracht	Nee	3

Leerjaar 4, 5 of 6 blok 4	Domein A: vaardigheden Subdomein: A1, A2, A3 Domein B: Vorming Subdomeinen: B2, B5 Domein C: Verhouding Subdomeinen: C2 (bijlage 5), C3, C4 Domein D: Binding Subdomeinen: D1, D2, D3 Domein E: Verandering Subdomeinen: E1, E2 Domein G: Analyse van een politieke actualiteit Subdomeinen: G1, G2, G3, G4	De module Politiek en bestuur vormt een basis; leerlingen kunnen zich de eindtermen eigen maken door de in de studiewijzer aangegeven stof te bestuderen en/of door eigen middelen in te zetten (zie 'opmerkingen' onderaan dit PTA). Leerlingen maken ook een werkstuk (praktische opdracht) waarbij zij de richtlijnen uit de studiewijzer volgen. Dit gebeurt o.b.v. een verstrekt format.	M0256 Schriftelijke (of digitale) toets 90 minuten (weging 2) + Praktische opdracht (weging 1)	Ja	3 (2+1)
Leerjaar 4, 5 of 6 blok 1	Domein A: vaardigheden Subdomeinen: A1, A2, bijlage 3 Domein B: vorming Subdomeinen: B3 Domein D: Binding Subdomeinen: D1	Welke bril zet je op? vormt een basis; leerlingen kunnen zich de eindtermen zelf eigen maken door de in de bijbehorende bestanden aangegeven stof te bestuderen en/of door eigen middelen in te zetten (zie 'opmerkingen' onderaan dit PTA).	M0257 Schriftelijke (of digitale) toets 90 minuten	Ja	2
Leerjaar 4, 5 of 6 blok 2	Domein A: Vaardigheden Subdomeinen: A1, A2 Domein D: Binding Subdomeinen: D1, D3, D4, D5 Domein E: Verandering Subdomeinen: E1, E3, E4	De module: De wereld verandert vormt een basis; leerlingen kunnen zich de eindtermen eigen maken door de in de studiewijzer aangegeven stof te bestuderen en/of door eigen middelen in te zetten (zie 'opmerkingen' onderaan dit PTA).	M0165 Schriftelijke (of digitale) toets 90 minuten	Ja	4
Leerjaar 4, 5 of 6 blok 3	Domein A: vaardigheden Subdomein: A1, A2 Domein C: Verhouding Subdomeinen: C1, C2, C3, C4, C5	De module: MAW goes international vormt een basis; leerlingen kunnen zich de eindtermen eigen maken door de in de studiewijzer aangegeven stof te bestuderen en/of door eigen middelen in te zetten (zie 'opmerkingen' onderaan dit PTA). Leerlingen maken ook een werkstuk (praktische opdracht)	M0210 Praktische opdracht	Nee	3

		waarbij zij de richtlijnen uit de studiewijzer volgen. Dit gebeurt o.b.v. een verstrekt format.			
Leerjaar 4, 5 of 6	Domein A: vaardigheden Subdomeinen: A1, A2 Domein F: analyse van een sociale actualiteit Subdomeinen F1, F2	Keuzemodule 1 en 2 zijn dagmodules. Leerlingen kiezen <u>één</u> van beide modules en werken gedurende de dag aan een project dat resulteert in een praktische opdracht.		Nee	2
blok 2		Keuzemodule 1: Leren debatteren voor MAW (dagmodule) Of:	M0333 Praktische opdracht		
blok 3		Keuzemodule 2: Complotdenkers of waarheidzoekers voor MAW (dagmodule)	M0293 Praktische opdracht		
Leerjaar 4, 5 of 6	Domein A: vaardigheden Subdomeinen: A1 Domein B: vorming Subdomeinen: B1, B2* Domein C: verhouding Subdomeinen: C1, C2* Domein D: binding Subdomeinen: D1, D2* <i>* Het is afhankelijk van de keuze van de leerling op welke (sub)domeinen de nadruk ligt</i>	Keuzemodule 1 en 2 zijn gecombineerde modules met het vak filosofie. Ze hebben een MAW- en een filosofie-component. <u>Leerlingen kiezen één van beide modules.</u>		Nee	2
Blok 1		Keuzemodule 1: Mag dat? Goed en kwaad in de rechtszaal voor MAW Of:	M0430 Praktische opdracht		
Blok 4		Keuzemodule 2: De gelukkige samenleving voor MAW	M0335 Praktische opdracht		
Berekening eindcijfer: ((1* M0331) + 2*(M0332+M0257) + 3*(M0166+M0256+M0210) + 4*(M0165) + 2* (M0333 of M0293) + 2*(M0430 of M0335)) / 22					

*Bij deze module krijg je veel vrijheid om de module op je eigen manier in te vullen. Gedurende deze module worden enkele groepsbijeenkomsten georganiseerd om kennis en ervaringen uit te wisselen.

Bij Maatschappijwetenschappen kun je ook halverwege VWO 4 beginnen. In overleg kan ook nog begin VWO5 gestart worden.

Overzicht domeinen per module:

	A	B	C	D	E	F	G	SE-STOF	CSE-STOF
M0331	X	X			X			X	X
M0332	X	X	X	X	X			X	X
M0166	X					X		X	X
M0256	X	X	X	X	X		X	X	X
M0257	X	X		X				X	X
M0165	X			X	X			X	X
M0210	X		X					X	X
M0333	X					X		X	X
M0293	X					X		X	X
M0430	X	X	X	X				X	X
M0335	X	X	X	X				X	X

Opmerking

Onderwijs binnen de Q-vakken betekent dat leerlingen zelf veel verantwoordelijkheid nemen. In de kolom '**Inhoud onderwijsprogramma**' is er als antwoord op de vraag 'hoe bereidt de leerling zich voor op de toets?' daarom ruimte gelaten voor de leerling om zich naar eigen inzicht voor te bereiden. De (digitale of fysieke) bijeenkomsten binnen de modules vormen een basis en de stof uit de planning is de stof waarop toetsing is gebaseerd. De methode Seneca Maatschappijwetenschappen vwo is hierbij leidend. Maar: daarnaast kunnen leerlingen zich de getoetste eindtermen ook eigen maken door eigen middelen in te zetten. Dit kan de syllabus zijn, YouTube-filmpjes, examenbundels maar ook het eigen netwerk. Bij elke

module hoort een studiewijzer, waarin de te bestuderen lesstof en/of de te maken (praktische) opdrachten zijn opgenomen. Voor de leerling is de studiewijzer leidend. De studiewijzer kan verwijzingen bevatten naar andere documenten, websites, video's, etc.

PTA Spaans (elementair) Q-vakken schooljaar 2026-2027 cohort VWO 2026-2029

Examenprogramma: [MODERNE VREEMDE TALEN VWO \(examenblad.nl\)](https://examenblad.nl) en
[13731 bijlage 1 Examenprogramma's havo-vwo 2007 definitief \(examenblad.nl\)](https://examenblad.nl)

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A: Leesvaardigheid

Domein B: Kijk- en luistervaardigheid

Domein C: Gespreksvaardigheid Domein

Domein D: Schrijfvaardigheid

Het schoolexamen:

heeft betrekking op:

- de domeinen A, B, C, D;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen

PTA Q-vakken SPAANS (Elementair) VWO					
<i>Afname periode</i>	<i>Domeinen/subdomeinen/eindtermen</i>	<i>Inhoud onderwijsprogramma: Hoe bereidt de leerling zich voor op de toets?</i>	<i>Toetscode, -vorm en -duur</i>	<i>Herkansing ja/nee?</i>	<i>Weging</i>
Leerjaar 3, 4 of 5 blok 4	Domein D: schrijfvaardigheid	Basismodule: Hoe overleef ik mijn vakantie in Spanje? (verplichte module) Inhoud: De leerling leert om in het Spaans een accommodatie te boeken, deel te nemen aan een excursie en om kaartjes te kopen voor het openbaar vervoer. ERK A1. Materiaal: Reader Actualidades en online omgeving Vorbereiding op toetsing: In de lessen wordt aandacht besteed aan woordenschat en grammatica passend bij het thema. De leerling oefent hiermee ook zelfstandig. Daarnaast kiest de leerling een vakantiebestemming om zelf de geleerde kennis op toe te passen.	M0133 Schriftelijke toets (90 min)	Ja	1
		Basismodules: Verplicht. Keuze 2 uit M0132, M0134, M0135	1+1		
Leerjaar 3, 4 of 5 blok 2	Domein C: gespreksvaardigheid Subdomein: C2: spreken	¿Tapas o tacos? (keuzemodule) In deze module Spaans maak je kennis met de gerechten en ingrediënten uit de vele kleurrijke en smaakvolle keukens die de Spaanstalige wereld telt, zoals Spaanse tapas, Mexicaanse tacos en tortillas en Argentijnse empanadas. Je leert wat de belangrijkste gerechten zijn, je leert om recepten te lezen, zodat je zelf je favoriete eten kunt maken, hoe voedingsmiddelen in het Spaans	M0132 Presentatie (video) (weging 1)	ja	

		heten en hoe je iets kunt bestellen in een horecagelegenheid. Materiaal: Online omgeving.			
Leerjaar 3, 4 of 5 blok 1	Domein D: schrijfvaardigheid Domein C: gespreksvaardigheid Subdomein C1: gesprekken voeren	¡Vamos a hablar español! (keuzemodule) In deze eerste module maak je kennis met de Spaanse taal en cultuur. Je leert hoe je jezelf voor kunt stellen en om iets te vertellen over je familie. Er is aandacht voor de uitspraakregels en voor luistervaardigheid, zodat je niet alleen kunt spreken, maar je gesprekspartner ook kunt verstaan. Aan het eind van de module breng je dat allemaal in de praktijk: tijdens een (formatieve) speeddatesessie ga je in gesprek met moedertaalsprekers van het Spaans. Materiaal: online omgeving. Uiteindelijk maak je zelf een presentatie over jezelf en jouw familie.	M0134 Praktische opdracht (weging 1)	ja	
Leerjaar 3, 4 of 5 blok 3	Domein C: gespreksvaardigheid Subdomein C1: gesprekken voeren Subdomein: C2: spreken	Organiseer je eigen Free Walking Tour (keuzemodule) Samen met je medeleerlingen organiseer je een rondleiding voor Spaanstalige bezoekers van jouw woonplaats. Je maakt in het Spaans een uitnodiging en leert hoe je informatie kunt geven over de interessantste plekken. Je krijgt alle vrijheid om de tour zo in te richten als je wilt. Er wordt aandacht besteed aan de woordenschat en uitspraakregels die je nodig hebt om deze rondleiding te geven en leer je wat je moet doen als je een onverwachte vraag krijgt. Als je deze module hebt afgerond, ben je in staat om een presentatie te geven in het Spaans. Je kunt een kort gesprekje voeren met je gasten en hun vragen beantwoorden. Materiaal: online omgeving	M0135 Een rondleiding geven (presentatie met interactie) (weging 1)	nee	

Leerjaar 4,5 of 6 blok 3	Domein D: schrijfvaardigheid Domein E1: literatuur Domein B: Kijk- en luistervaardigheid	Actualidades (verplichte module) Inhoud: We bestuderen de achtergrond en actualiteit van diverse Spaans-Amerikaanse landen, woordenschat passend bij die landen en bij de media en de verleden tijd. ERK A2. Materiaal: Reader Actualidades, online omgeving en diverse Spaanstalige nieuwsmedia. Vorbereiding op toetsing: De leerling bestudeert gedurende de hele periode één land in Latijns-Amerika en houdt hierover een blog bij. Daarnaast oefent hij met de aangeboden woordenschat en grammatica, waaronder de <i>pretérito indefinido</i> .	M0170 Praktische opdracht Blog schrijven (weging 1) Luistertoets (weging 1) (weging 1)	nee	2 (1+1)
Leerjaar 4, 5 of 6 blok 2	Domein C: gespreksvaardigheid Subdomeinen: C1: gesprekken voeren C2: spreken	Días festivos: La vida es una fiesta (verplichte module) Inhoud: De leerling bestudeert verschillende feestdagen in de Spaanstalige wereld en leert te presenteren en converseren over tradities en gewoonten, in de tegenwoordige en verleden tijd ERK A2. Materiaal Reader Días Festivos en online omgeving. Vorbereiding op toetsing: De leerling oefent met de aangeboden woordenschat en met de <i>pretérito imperfecto</i> . Hij bestudeert zelfstandig een zelf gekozen feestdag uit de Spaanstalige wereld.	M0171 Mondelinge toets Presentatie/ conversatie (20 minuten)	ja	2
Leerjaar 4, 5 of 6 blok 1	Domein B: kijk en luistervaardigheid Domein D: schrijfvaardigheid Domein E1: literatuur	Música (verplichte module) Inhoud: De leerling leert woordenschat die te maken heeft met thema <i>muziek</i> . We bestuderen traditionele muziekstijlen uit de Spaanstalige wereld. De leerling	M0172 Mondelinge toets (10 minuten)	Nee	2

		leert te vertellen over wat hij leuk vindt (<i>gustar</i>) en om de taal creatief te gebruiken ERK A1. Materiaal: Reader <i>Música</i> en online omgeving. Vorbereiding op toetsing: Tijdens de bijeenkomsten wordt veel aandacht besteed aan mondelinge vaardigheden. De leerling oefent zelfstandig verder met de aangeboden woordenschat en grammatica.			
Leerjaar 4, 5 of 6 blok 4	Domein D: schrijfvaardigheid Domein F: Oriëntatie op studie en beroep	El mundo es mío (verplichte module) Inhoud: De leerling leert om zich zowel verbaal als non-verbaal te redden in alledaagse situaties in het buitenland. Er wordt aandacht besteed aan gebaren, stereotypen, gebruiken en gewoonten, communicatiestrategieën en aan vertaalvaardigheid. ERK A2. Materiaal: Reader <i>El mundo es mío</i> en online omgeving.	M0173 Schriftelijke toets 90 minuten	ja	2
		Keuzemodules Verplicht 2 uit 4: M0386, M0385, M0390, M0439	2+2		
Leerjaar 4 of 5 Blok 3	Domein C: gespreksvaardigheid	Dagmodules El Español de la calle	M0386 Praktische opdracht	Nee	
Blok 1	Domein B: kijk/luistervaardigheid	Ritmo y Canciones	M0385 Praktische opdracht	Nee	
Blok 3	Domein B/D: kijk/luister- en schrijfvaardigheid	Acción y drama en television	M0390 Praktische opdracht	Nee	
Blok 4	Domein C: spreekvaardigheid	Destina Hispano	M0439 Praktische opdracht	Nee	

Leerjaar 4 of 5 Blok 1,2,3,4	Domein C: spreekvaardigheid Domein F: Oriëntatie op studie en beroep	Netwerkmomenten met mensen in Spanje	M0441 Handelingsdeel	ja	Naar behoren
Berekening eindcijfer schoolexamen: $(M0133 + (M0132 \text{ of } M0134 \text{ of } M0135) + (M0132 \text{ of } M0134 \text{ of } M0135) + 2 * (M0170 + M0171 + M0172 + M0173) + 2 * (\text{keuzeopdracht 1} + \text{keuzeopdracht 2})) / 15$					

Overzicht domeinen per modules:

	A	B	C	D	E	F	SE-STOF	CSE-STOF
M0133				X			X	
M0132			X				X	
M0134			X	X			X	
M0135			X				X	
M0170		X		X	X		X	
M0171			X				X	
M0172		X		X	X		X	
M0173				X			X	
M0386			X				X	
M0385		X					X	
M0390		X		X			X	
M0439			X				X	

M0441			X			X	X	
--------------	--	--	----------	--	--	----------	----------	--

PTA Spaans Q-vakken schooljaar 2026-2027 cohort VWO 2026-2029

Examenprogramma: [MODERNE VREEMDE TALEN VWO \(examenblad.nl\)](https://examenblad.nl)

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A: Leesvaardigheid

Domein B: Kijk- en luistervaardigheid

Domein C: Gespreksvaardigheid

Domein D Schrijfvaardigheid

Domein E: Literatuur

Domein F Oriëntatie op studie en beroep.

Het centraal examen:

Het centraal examen heeft betrekking op domein A.

Het schoolexamen:

Het schoolexamen heeft betrekking op: de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Q-vakken SPAANS VWO					
Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen: wat moet de leerling kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma: Hoe bereidt de leerling zich voor/wordt de leerling voorbereid op de toets?	Toetsvorm, -duur (en evt. toetscode)	Herkansing ja/nee?	Weging
Leerjaar 3 of 4 blok 4	Domein D: schrijfvaardigheid	Basismodule Hoe overleef ik mijn vakantie in Spanje? (verplichte module) Inhoud: De leerling leert om in het Spaans een accommodatie te boeken, deel te nemen aan een excursie en om kaartjes te kopen voor het openbaar vervoer. ERK A1. Materiaal: Reader Actualidades en online omgeving Vorbereiding op toetsing: In de lessen wordt aandacht besteed aan woordenschat en grammatica passend bij het thema. De leerling oefent hiermee ook zelfstandig. Daarnaast kiest de leerling een vakantiebestemming om zelf de geleerde kennis op toe te passen.	M0133 Schriftelijke toets (90 minuten)	ja	1
		Basismodules: Verplicht. Keuze 2 uit 3: M0132, M0134, M0135	1+1		
Leerjaar 3, 4 of 5 blok 2	Domein C: gespreksvaardigheid Subdomein: C2: spreken	¿Tapas o tacos? (keuzemodule) In deze module Spaans maak je kennis met de gerechten en ingrediënten uit de vele kleurrijke en smakvolle keukens die de Spaanstalige wereld telt, zoals Spaanse tapas, Mexicaanse tacos en tortillas en Argentijnse empanadas.	M0132 Presentatie (video) (weging 1)	ja	

		Je leert wat de belangrijkste gerechten zijn, je leert om recepten te lezen, zodat je zelf je favoriete eten kunt maken, hoe voedingsmiddelen in het Spaans heten en hoe je iets kunt bestellen in een horecagelegenheid. Materiaal: Online omgeving.			
Leerjaar 3, 4 of 5 blok 1	Domein D: schrijfvaardigheid Domein C: gespreksvaardigheid Subdomein C1: gesprekken voeren	¡Vamos a hablar español! (keuzemodule) In deze eerste module maak je kennis met de Spaanse taal en cultuur. Je leert hoe je jezelf voor kunt stellen en om iets te vertellen over je familie. Er is aandacht voor de uitspraakregels en voor luistervaardigheid, zodat je niet alleen kunt spreken, maar je gesprekspartner ook kunt verstaan. Aan het eind van de module breng je dat allemaal in de praktijk: tijdens een (formatieve) speeddatesessie ga je in gesprek met moedertaalsprekers van het Spaans. Materiaal: online omgeving. Uiteindelijk maak je zelf een presentatie over jezelf en jouw familie.	M0134 Praktische opdracht (weging 1)	ja	
Leerjaar 3, 4 of 5 blok 3	Domein C: gespreksvaardigheid Subdomein C1: gesprekken voeren Subdomein: C2: spreken	Organiseer je eigen Free Walking Tour (keuzemodule) Samen met je medeleerlingen organiseer je een rondleiding voor Spaanstalige bezoekers van jouw woonplaats. Je maakt in het Spaans een uitnodiging en leert hoe je informatie kunt geven over de interessantste plekjes. Je krijgt alle vrijheid om de tour zo in te richten als je wilt. Er wordt aandacht besteed aan de woordenschat en uitspraakregels die je nodig hebt om deze rondleiding te geven en leer je wat je moet doen als je een onverwachte vraag krijgt. Als je deze module hebt afgerond, ben je in staat om een presentatie te geven in het Spaans. Je kunt een kort gesprekje voeren met je gasten en hun vragen beantwoorden.	M0135 Een rondleiding geven (presentatie met interactie) (weging 1)	nee	

		Materiaal: online omgeving			
Leerjaar 4 blok 3	Domein D: schrijfvaardigheid Domein E1: literatuur	Actualidades (verplichte module) Inhoud: We bestuderen de achtergrond en actualiteit van diverse Spaans-Amerikaanse landen, woordenschat passend bij die landen en bij de media en de verleden tijd. ERK A2. Materiaal: Reader Actualidades, online omgeving en diverse Spaanstalige nieuwsmedia. Vorbereiding op toetsing: De leerling bestudeert gedurende de hele periode één land in Latijns-Amerika en houdt hierover een blog bij. Daarnaast oefent hij met de aangeboden woordenschat en grammatica, waaronder de <i>pretérito indefinido</i>.	M0170 Praktische opdracht Blog schrijven	nee	2
Leerjaar 4 blok 2	Domein C: gespreksvaardigheid Subdomein C1: gesprekken voeren Subdomein: C2: spreken	Días festivos: La vida es una fiesta (verplichte module) Inhoud: De leerling bestudeert verschillende feestdagen in de Spaanstalige wereld en leert te presenteren en converseren over tradities en gewoonten, in de tegenwoordige en verleden tijd ERK A2. Materiaal: Reader Días Festivos en online omgeving. Vorbereiding op toetsing: De leerling oefent met de aangeboden woordenschat en met de <i>pretérito imperfecto</i>. Hij bestudeert zelfstandig een zelf gekozen feestdag uit de Spaanstalige wereld.	M0171 Mondelinge toets (20 minuten) Presentatie/ conversatie	ja	2

Leerjaar 4 blok 1	Domein B: kijk en luistervaardigheid Domein D: schrijfvaardigheid Domein E1: literatuur	Música (verplichte module) Inhoud: De leerling leert woordenschat die te maken heeft met thema <i>muziek</i>. We bestuderen traditionele muziekstijlen uit de Spaanstalige wereld. De leerling leert te vertellen over wat hij leuk vindt (<i>gustar</i>) en om de taal creatief te gebruiken ERK A1. Materiaal: Reader <i>Música</i> en online omgeving. Vorbereiding op toetsing: Tijdens de bijeenkomsten wordt veel aandacht besteed aan mondelinge vaardigheden. De leerling oefent zelfstandig verder met de aangeboden woordenschat en grammatica.	M0172 Mondelinge toets (10 minuten)	Nee	2
Leerjaar 4 blok 4	Domein A: leesvaardigheid Domein D: schrijfvaardigheid Domein F: Oriëntatie op studie en beroep	El mundo es mío (verplichte module) Inhoud: De leerling leert om zich zowel verbaal als non-verbaal te redden in alledaagse situaties in het buitenland. Er wordt aandacht besteed aan gebaren, stereotypen, gebruiken en gewoonten, communicatiestrategieën en aan vertaalvaardigheid. ERK A2. Materiaal: Reader <i>El mundo es mío</i> en online omgeving. Vorbereiding op toetsing: De leerling oefent met de verschillende vertaalopdrachten en de woordenschat	M0173 Schriftelijke toets (90 minuten)	ja	2

		en grammatica die tijdens de bijeenkomsten worden aangeboden.			
		Keuzemodules Verplicht 3 uit 4: M0386, M0385, M0390, M0439	2 + 2 + 2		
Leerjaar 4 of 5		Dagmodules			
Blok 3	Domein C: gespreksvaardigheid	El Español de la calle	M0386 Praktische opdracht	Nee	
Blok 1	Domein B: kijk/luistervaardigheid	Ritmo y Canciones	M0385 Praktische opdracht	Nee	
Blok 3	Domein B/D: kijk/luister- en schrijfvaardigheid	Acción y drama en television	M0390 Praktische opdracht	Nee	
Blok 4	Domein spreekvaardigheid	Destina Hispano	M0439 Praktische opdracht	Nee	
Leerjaar 4/5 Blok 1,2,3,4	Domein C: gespreksvaardigheid Domein F: Oriëntatie op studie en beroep	Netwerkmomenten met mensen in Spanje	M0441 Handelingsdeel	ja	Naar behoren
Leerjaar 6 Blok 1	Domein C: gespreksvaardigheid Subdomeinen: C1: gesprekken voeren C2: spreken	Examenmodule: Hablar como un nativo De leerling leert een gesprek te voeren op minimaal B2-niveau volgens het ERK. Materiaal: Reader Hablar	M0298 Mondelinge toets (15 minuten)	ja	4

		Voorbereiding op toetsing: de leerling spreekt tijdens de bijeenkomsten met klasgenoten en native speakers en leert gespreksstrategieën.			
Leerjaar 6 blok 2	Domein B: kijk- en luistervaardigheid Domein D: schrijfvaardigheid Subdomeinen: D1: taalvaardigheden D2: strategische vaardigheden	Examenmodule: ¡A Escribir y a escuchar! Inhoud: In deze module ligt de focus op de taalvaardigheden schrijven en luisteren. De leerling leert formele en informele teksten te schrijven en audio- en videofragmenten te begrijpen op B1-niveau. Materiaal: Reader Escribir, reader Escuchar Voorbereiding op toetsing: De leerling maakt diverse schriftelijke opdrachten en verbetert deze met behulp van (peer)feedback. De leerling oefent met fragmenten uit diverse bronnen, waaronder het DELE-examen.	M0299 Kijk- en luistertoets (60 minuten) (Weging 4) Schriftelijke toets (90 minuten) (Weging 4)	Nee Ja	8 (4+4)
Leerjaar 6 blok 3	Domein A: leesvaardigheid Domein E: literatuur Subdomein E1: literaire ontwikkeling Subdomein E2: Literaire begrippen Subdomein E3: literatuurgeschiedenis	Examenmodule Literatura hispana Inhoud: De leerling bestudeert de literatuur en literatuurgeschiedenis van Spanje en diverse Spaans-Amerikaanse landen. Hij leert om de werken in historische context te plaatsen. Materiaal: Diverse werken van Spaanse en Spaans-Amerikaanse auteurs. Voorbereiding op toetsing: De leerling leest de te bestuderen werken en leert over de historische context.	M0220 Schriftelijke toets (60 minuten)	ja	4

Berekening eindcijfer schoolexamen: $((M0133 + (M0132 \text{ of } M0134 \text{ of } M0135) + (M0132 \text{ of } M0134 \text{ of } M0135) + 2 * (M0170 + M0171 + M0172 + M0173) + 4 * (M0298 + M0220) + 8 * M0299) + 2 * (\text{keuzemodule 1} + \text{keuzemodule 2} + \text{keuzemodule 3})) / 33$

Overzicht domeinen per module

	A	B	C	D	E	F	SE-STOF	CSE-STOF
M0133				X			X	X
M0170				X	X		X	
M0171			X				X	
M0172		X		X	X		X	
M0173	X			X		X		X
M0132			X					
M0134			X	X				
M0135			X					
M0298			X				X	
M0299		X		X			X	
M0220	X				X		X	
M0386			X				X	
M0385		X					X	
M0390		X		X			X	

M0439			X				X	
M0441			X			X	X	

PTA Wiskunde D Q-vakken schooljaar 2026-2027 cohort VWO 2026-2029

Examenprogramma:

[examenprogramma_wiskunde_dvwo.pdf \(examenblad.nl\)](#)

Het examenprogramma Wiskunde D bestaat uit de volgende 7 domeinen:

Domein A Vaardigheden

Domein B Kansrekening en statistiek

Domein C Dynamische systemen

Domein D Meetkunde

Domein E Complexe getallen

Domein F Wiskunde in wetenschap

Domein G Keuzeonderwerpen

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen.

Het schoolexamen heeft betrekking op:

- de domeinen A, B, C, D, E, F en G
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest, naast de keuzeonderwerpen bedoeld bij domein G, andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

PTA Q-vakken Wiskunde D VWO					
Afname periode	Domeinen/subdomeinen/eindtermen: wat moet de leerling kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma: Hoe bereidt de leerling zich voor op de toets?	Toetscode, -vorm en -duur	Herkansing ja/nee?	Weging
Leerjaar 4, 5 en 6	Domein A: Vaardigheden Subdomein A1: Algemene vaardigheden Subdomein A2: Profielspecifieke vaardigheden Subdomein A3: Wiskundige vaardigheden	De bedoelde vaardigheden komen terug in alle hieronder genoemde modules en worden gecombineerd getoetst met de theorie	nvt	nvt	nvt
Leerjaar 4 en 5 blok 1	Domein B: Kansrekening en statistiek Subdomein B1: Combinatoriek Subdomein B2: Kansrekening Subdomein B3: Toevalsvariabelen Subdomein B4: Kansverdelingen	Module: Combinatoriek en kansrekening Leerling bereidt zich voor met behulp van een <u>syllabus</u> (zie toelichting onder deze tabel)	M0036 Schriftelijke toets 90 minuten	ja	1
blok 3	Subdomein B5: Het toetsen van hypothesen Subdomein B6: Correlatie en regressie Subdomein B7: Profielspecifieke verdieping	Module: Statistiek m.b.v. syllabus	M0057 Praktische opdracht	ja	1
Leerjaar 4 en 5 blok 2	Domein C: Dynamische systemen Subdomein C1: Discrete dynamische systemen Subdomein C2: Continue dynamische systemen	Module: Discrete dynamische modellen m.b.v. syllabus	M0047 Schriftelijke toets 90 minuten	ja	1
blok 3	Subdomein C3: Toepassing van beide systemen	Module: Continue dynamische modellen m.b.v. syllabus	M0058 Schriftelijke toets 90 minuten	ja	1
Leerjaar 4, 5 en 6 blok 1	Domein D: Meetkunde Subdomein D1: Analytische en synthetische methoden Subdomein D2: Kegelsneden Subdomein D3: De ruimte	Module: Vectormeetkunde 3D m.b.v. syllabus	M0038 Schriftelijke toets 90 minuten	ja	1
blok 1	Subdomein D4: Toepassingen en ICT	Module: Kegelsneden m.b.v. syllabus	M0112	ja	1

			Opdrachten		
Leerjaar 4, 5 en 6 blok 4	Domein E: Complexe getallen Subdomein E1: Basisoperaties Subdomein E2: Profielspecifieke verdieping	Module: Complexe getallen m.b.v. syllabus	M0037 Schriftelijke toets 90 minuten	ja	1
Leerjaar 5 of 6 blok 3	Domein F: Wiskunde in wetenschap	Module: Groepentheorie m.b.v. syllabus	M0113 Schriftelijke toets 90 minuten	ja	1
Leerjaar 4, 5 of 6	Domein G: Keuzeonderwerpen	3 keuzemodules verplicht voor VWO Keuze uit onderstaande modules:		ja	1 + 1 + 1
blok 2 en 4		Module: Lineaire Algebra m.b.v. syllabus *	M0110 Schriftelijke toets 90 minuten (weging 1)		
blok 2 en 4		Module: Cryptografie en Getaltheorie voor wiskunde m.b.v. syllabus *	M0249 Opdrachten (weging 1)		
blok 2 en 4		Module: Numerieke wiskunde m.b.v. syllabus *	M0176 Schriftelijke toets 90 minuten (weging 1)		

blok 2 en 4		Module: Complexe functies m.b.v. syllabus**	M0048 Schriftelijke toets 90 minuten (weging 1)		
Blok 2 en 4		Module: Grafentheorie m.b.v. syllabus **	M0294 Schriftelijke toets 90 minuten (weging 1)		
Berekening eindcijfer schoolexamen: (M0036 + M0057 + M0047 + M0058 + M0038 + M0112 + M0037 + M0113 + keuzemodule 1 + keuzemodule 2+ keuzemodule 3) / 11					

* Deze module wordt in schooljaar 26-27 in blok 2 als reguliere module en in blok 4 als zelfstudie module aangeboden

** Deze module wordt in schooljaar 26-27 in blok 2 als zelfstudiemodule en in blok 4 als reguliere module aangeboden

Overzicht domeinen per module

	A	B	C	D	E	F	G	SE-STOF	CSE-STOF
M0036	X	X						X	
M0057	X	X						X	
M0047	X		X					X	
M0058	X		X					X	
M0038	X			X				X	
M0112	X			X				X	

M0037	X				X			X	
M0048	X						X	X	
M0113	X					X		X	
M0110	X						X	X	
M0249	X						X	X	
M0176	X						X	X	
M0294	X						X	X	

Opmerking

Bij elke module hoort een syllabus. De syllabus bestaat uit een studiewijzer en aanvullend materiaal. Voor de leerling is de studiewijzer leidend. Hierin staat exact omschreven wat er successievelijk moet worden bestudeerd en uitgevoerd. De studiewijzer bevat verwijzingen naar andere documenten, websites, video's, etc. Diverse modules bevatten facultatieve onderdelen, bedoeld ter verrijking en/of verdieping. Een en ander wordt duidelijk aangegeven in de studiewijzer. De syllabus wordt in z'n geheel zowel als hardcopy als digitaal ter beschikking gesteld en omdat alle leerstof hierin is terug te vinden en van alle opgaven uitwerkingen voorhanden zijn, kunnen leerlingen ervoor kiezen modules in zelfstudie te doen.